№82 (1895)
Аўторак, 4 мая 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец УП «Народная воля».
Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +12...+14, дождж, уначы — +8...+10, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +15...+17, дождж, уначы — +8...+10, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +10...+12 дождж, уначы — +7...+9, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +14...+16, дождж, уначы — +6...+8; у Гомелі ўдзень — +18...+20, сонечна, уначы — +9...+11, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +16...+18, дождж, уначы — +7...+9, без ападкаў.

www.meteo.by

ЧУЛІ?

Заяву апазіцыі абвяргае Наталля Пяткевіч, але не Аляксандр Лукашэнка

"Выключна палітычнай заявай" назвала ў інтэрв'ю БелаПАН інфармацыю аб рэферэндуме наконт працягу тэрміну прэзідэнцкага кіравання для Аляксандра Лукашэнкі прэс-сакратар прэзідэнта Наталля Пяткевіч.

Нагадаем, што 4 мая лідэры палітычных партый, што ўваходзяць у Народную кааліцыю "5+" (Аб'яднаная грамадзянская партыя, Партыя БНФ, Беларуская партыя працы, Беларуская сацыял-дэмакратычная Грамада, Партыя камуністаў Беларуская), а таксама шэраг вядомых грамадскіх дзеячаў распаўсюдзілі заяву, у якой сцвярджалася: *"Як стала вядома з дакладных крыніц, Аляксандр Лукашэнка ўсё ж прыняў рашэнне правесці рэферэндум па змяненні Канстытуцыі краіны з мэтай працягу сваіх паўнамоцтваў на няпэўны тэрмін".*

Гэтую ж інфармацыю 7 мая на з'ездзе Аб'яднанай грамадзянскай партыі яшчэ раз агучыў старшыня АГП Анатоль Лябедзька. Паводле яго інфармацыі, правядзенне рэферэндуму будзе сумешчана з восеньскімі парламенцкімі выбарамі.

Паводле слоў Наталлі Пяткевіч, такія заявы апазіцыя робіць "дзеля таго, каб выжыць".

Заўважым, прэс-сакратар прэзідэнта нічога канкрэтнага не сказала. Калі абвяргаць заяву апазіцыі, то чаму б не сказаць прама: рэферэндуму, на які будзе вынесена пытанне аб працягненні тэрміну прэзідэнцкага кіравання А.Лукашэнкі, не будзе. Сказаць ясна і зразумела. Дык не — замест канкрэтнай пазіцыі нейкія прапагандысцкія шаблоны.

З другога боку — чаму б не абвергнуць заяву апазіцыі самому А.Лукашэнку? Маўчыць, значыць, недзе тут нешта ёсць.

Ці не той выпадак, калі кажуць: дыму без агню не бывае.

Сяргей КОРЗУН.

Ураганы вецер выдуў пасевы цукровых буракоў

У выніку стыхіі ў Брэсцкай вобласці пацярпела больш чым 2 тысячы гектараў пасеваў цукровых буракоў. Гэта складае 10 працэнтаў плошчаў, дзе размешчана дадзеная культура; цяпер яны падлягаюць перасеву.

Ураганны вецер, хуткасць якога складала 16 — 17 метраў у секунду (а парывы — да 25 метраў), абрушыўся на Брэсцкую вобласць 5—6 мая. У асобных раёнах прайшоў град. Больш за ўсё пацярпелі гаспадаркі Маларыцкага, Жабінкаўскага, Камянецкага, Кобрынскага і Брэсцкага раёнаў.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Першыя грыбы — першыя ахвяры

У Гомельскай вобласці ад атручэння першымі веснавымі грыбамі пацярпелі паўтара дзясятка чалавек, двое з іх памерлі.

Грыбнымі ахвярамі сталі 9-гадовая дзяўчынка з Буда-Кашалёўскага раёна і дарослая жанчына са Жлобінскага раёна. Высветлілася, што яны спажывалі сабраныя ў лесе страчкі і смаржкі. Жанчына, у прыватнасці, позна звярнулася па медычную дапамогу. У дзяўчынкі атручэнне было вельмі моцным, выратаваць яе ўрачам не ўдалося.

У мінулыя выхадныя ў абласную бальніцу паступілі 7-гадовая дзяўчынка з Чачэрскага раёна, яе ... таксама накарміліся першымі веснавымі грыбамі. Дзяўчынку змясцілі ...

У рэанімацыі знаходзяцца і двухгадовы хлопчык са Жлобіна, якому давалі грыбны адвар.

Анатоль ІВАНОЎСКІ.

Курсы замежных валют

На 11 мая Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў наступныя афіцыйныя курсы замежных валют:

1 долар ЗША — 2.156,00 рубля
1 еўра — 2.556,69
1 расійскі рубель — 74,47
1 аўстралійскі долар — 1.500,36
1 балгарскі леў — 1.313,87
1 дацкая крона — 343,61
1 СДР — 3.142,15
1 ісландская крона — 29,06
10 японскіх ен — 190,34
1 казахскі тэнге — 15,69
1 канадскі долар — 1.551,75
1 кувейцкі дынар — 7.313,43
1 кыргызскі сом — 49,58
1 латвійскі лат — 3.922,50
1 літоўскі літ — 740,55
1 малдаўскі лей — 183,10
1 нарвежская крона — 315,58
1 польскі злоты — 537,52
1 сінгапурскі долар — 1.256,04
10.000 турэцкіх лір — 14,15
1 украінская грыўня — 404,50
1 англійскі фунт стэрлінгаў — 3.835,09
1 чэшская крона — 79,65
1 шведская крона — 280,78
1 швейцарскі франк — 1.659,23
1 эстонская крона — 163,40

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Мікалай АНАНЬЕЎ:

«Грэцыя не вырашае, каго запрашаць на Алімпіяду...»

Як вядома, летняя Алімпіяда пройдзе ў жніўні гэтага года ў Афінах. Зразумела, як і на любым буйным спартыўным форуме, акрамя спартсменаў, будуць прысутнічаць і беларускія чыноўнікі. Але апошнім часам шырацца чуткі пра тое, што грэчаскі бок адмаўляецца прыняць падчас правядзення Алімпіяды намесніка прэм'ера **Уладзіміра Дражына** і міністра спорту **Юрыя Сівакова**. Ці праўда гэта?

За каментарыем карэспандэнт "Народнай волі" звярнуўся да памочніка прэзідэнта па пытаннях спорту і турызму **Мікалая Ананьева:**

— На маю інфармацыю, гэтыя чуткі не маюць пад сабой аніякіх падстаў, — гаворыць Мікалай Канстанцінавіч. Справа ў тым, што на Алімпіяду афіцыйных асоб запрашае не краіна, дзе праходзяць спаборніцтвы, а Міжнародны Алімпійскі камітэт. Хутка мы атрымаем сертыфікаты, дзе будзе напісана: "Міжнародны Алімпійскі камітэт запрашае...". І правам запрашаць ці не запрашаць кагосьці валодае толькі гэтая арганізацыя.

А калі нашым высокім чыноўнікам адмовіць Міжнародны Алімпійскі камітэт? Што тады скажа спадар Ананьеў? І наогул, калі зыходзіць з чутак, то кажуць, што, каб пазбегнуць скандалу, у высокіх кабінетах тэрмінова шукаюць замену Юрыю Сівакову.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

МОСКВА—МИНСК

«Газпром» — «Белтрансгаз»: кто кого?

Что-то давно ничего не было слышно о переговорах наших специалистов с российским "Газпромом". Между тем до сих пор не подписан контракт на поставку голубого топлива в страну на этот год. Пока получаем его от независимых российских поставщиков, но их ресурсы ограниченны. В чем дело? Будем ли мы с газом?

Агентство "Интерфакс", со ссылкой на ОАО "Белтрансгаз", раскрывает суть разногласий переговорщиков. "Газпром" намерен продавать Беларуси природный газ по 52 доллара за 1 тыс.куб.м. Кроме того, российский монополист настаивает на ставке транзита природного газа по территории нашей страны не более 0,67 доллара за 1 тыс.куб.м/100 км. В свою очередь белорусская сторона рассчитывает покупать газ у "Газпрома" по 46,67 доллара за 1 тыс.куб.м и законтрактовать тариф на транзит газа в размере 1,02 доллара за тыс.куб.м/100 км, по которому ведется расчет стоимости транзитных услуг с 1 января 2004 года. Именно эти проблемы препятствуют подписанию контракта, подчеркнули агентству в "Белтрансгазе". В этой связи срок заключения контракта перенесен на вторую половину мая. "Белтрансгаз" надеялся подписать данный контракт в начале текущего месяца.

За январь—апрель 2004 года независимые поставщики поставили в Беларусь 7,1 млрд.куб.м газа, в том числе в апреле — 1,6 млрд.куб.м. В соответствии с балансом поставок газа в республику в 2004 году они могут поставить 8,3 млрд.куб.м. Как видим, их ресурсы на исходе. От "Газпрома" ожидается получить 10,2 млрд.куб.м газа. Однако он не осуществляет поставки газа в Беларусь с 1 января 2004 года из-за отсутствия контракта. Стороны не смогли своевременно заключить его из-за несогласованности цены поставок.

Не соглашаясь с предложенными Беларусью условиями создания совместного газотранспортного предприятия на базе АО "Белтрансгаз", "Газпром" получил одобрение правительства России на отказ от поставок газа в республику по ценам 5-го ценового пояса РФ. Поставки газа по внутрироссийским ценам с 1 мая 2002 года и создание газотранспортного СП к 1 июля 2003 года предусмотрены пакетом межправительственных соглашений о расширении сотрудничества в газовой сфере, подписанным сторонами в апреле 2002 года. В 2003 году "Газпром" поставил в Беларусь 10,2 млрд.куб.м газа по цене 5-го ценового пояса РФ.

Словом, противостояние продолжается, никто не хочет уступать. Кто же возьмет верх? Время покажет, но оно, думается, работает на "Газпром".

Подготовил к печати Евгений ТАВГЕНЬ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Лябедзька стаў безальтэрнатыўным

Чарговы форум «аб'яднаных дэмакратаў» пацвердзіў яго паўнамоцтвы

На VII з'ездзе Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП), які адбыўся ў мінулую суботу, абышлося без сенсацый: 183 дэлегаты прынялі новую праграму, змены ў статут, зварот да беларускага народа, у якім традыцыйна асудзілі існуючыя ўлады ў тым, што яны *"ўпарта цягнуць нас назад у мінулае"*, а таксама амаль аднагалосна абралі яшчэ на два гады Анатоля Лябедзьку старшынёй партыі.

"Беларусі патрэбны новы прэзідэнт і новая палітыка", — гаворыцца ў пасланні АГП да беларускага народа. — *У этым годзе спаўняецца дзесяць гадоў праўлення Лукашэнкі. Ужо можна ацэньваць не планы і абяцанні, а рэальныя вынікі... Чарговае пасланне Аляксандра Лукашэнкі Нацыянальнаму сходу не стала сур'ёзнай размовай пра становішча ў краіне, перспектывы яе развіцця. Гэта было чарговае самаапраўданне таго памылковага і ганебнага палітычнага курсу, які праводзіцца кіраўніцтвам дзяржавы. Беларусь знаходзіцца на гістарычным пераломе..., аднак кіраўнік дзяржавы прапаноўвае нічога не мяняць, усё пакінуць як ёсць, закансерваваць сацыяльную мадэль, якая не адпавядае патрэбнасцям грамадства. Замест чаканых перамен Лукашэнка ініцыяваў бессэнсоўную кампанію барацьбы за ўмацаванне дысцыпліны, парадку".*

Як адзначаецца ў звароце, *"Беларусь застаецца краінай, небяспечнай для інвестыцый. Дзяржава выштурхнула з эканомікі прыватных інвестараў і паказала сваю негрунтоўнасць у якасці вытворцы тавараў і паслуг, прычым усё гэта суправаджаецца ростам цэн на жыллёва-камунальныя паслугі, грамадскі транспарт і ахову здароўя, што значна перавышае рэальны рост зарплат і пенсій".*

У якасці альтэрнатывы прэзідэнцкай праграме АГП прапаноўвае распрацаваную Народнай кааліцыяй **"5+"** праграму "Пяць крокаў да лепшага жыцця", а таксама патрабуе — **аднавіць у краіне прынцып раздзялення ўладаў, вяршэнства закона і незалежнасць судовай улады, забараніць прымусовы перавод работнікаў на кантрактную сістэму, скасаваць ідэалагічную вертыкаль, перайсці на паведамляльную форму рэгістрацыі грамадскіх арганізацый, пачаць пераход да камплектавання Узброеных сіл на прафесійнай аснове, а таксама ліквідаваць усе пазабюджэтныя фонды.**

Інтрыгу з'езду зрабіў былы бізнесмен і экс-зэк **Андрэй Клімаў,** які паспрабаваў унесці на разгляд дэпутатаў рэзалюцыю аб падтрымцы яго намаганняў пазмагацца ў будучым за крэсла прэзідэнта краіны. З прапановай падтрымаць кандыдатуру Клімава на з'ездзе выступіў дэлегат **Леанід Малахаў.** Сам Андрэй Клімаў заначыў, што з павагай ставіцца да Народнай кааліцыі **"5+",** ля вытокаў стварэння якой стаіць АГП, але ён не хоча быць часткай *"беларускага балота"* і лічыць, што *"апазіцыйны рух Беларусі замкнуўся ў вузкім коле энтузіястаў".* А.Клімаў мае намер прыцягнуць да працы ў сваім руху людзей, якія расчараваліся ў партыях. Ужо цяпер, паведаміў А.К., *"рух Андрэя Клімава падтрымліваюць каля дзесяці тысяч чалавек ва ўсіх рэгіёнах Беларусі".*

Рэзалюцыю ў падтрымку ініцыятывы прыпыніўшага нядаўна сваё членства ў АГП Клімава яго былыя паплечнікі не падтрымалі, але і не адхілілі, — дэпутаты "прынялі яе да ведама".

Маркотнай для аматараў нечаканасцяў аказалася працэдура вылучэння новага старшыні АГП. Сярод "сур'ёзных" кандыдатаў на гэтую пасаду Анатоль Лябедзька фактычна аказаўся ў адзіноце: Міхаіл Чыгір і Аляксандр Дабравольскі дабравольна знялі свае кандыдатуры. Пры галасаванні Лябедзьку супрацьстаяў выключна "несур'ёзны" кандыдат Віктар Карпаў, даўнішні партыйны дысідэнт, які па амаль усіх пытаннях (не важна якіх) галасуе супраць большасці. Карпаў, відавочна, не чакаў свайго вылучэння на пасаду старшыні партыі, а таму на трыбуне падчас прадастаўленага яму як кандыдату слова выглядаў непадрыхтаваным і нязграбным.

У выніку — Анатоль Лябедзька набраў 138 галасоў з 170, Віктар Карпаў — **19, 11** дэлегатаў прагаласавалі "супраць усіх", **2** бюлетэні прызнаны несапраўднымі.

Намеснікамі старшыні АГП абраны: **Аляксандр Дабравольскі,** які будзе адказваць за правядзенне палітычных кампаній, **Яраслаў Раманчук** — за міжнародную дзейнасць і выпрацоўку стратэгіі партыі, **Сяргей Альфер** — за юрыдычна-прававое забеспячэнне і партыйнае навучанне, а таксама адказная за праваабарончую працу АГП **Людміла Гразнова.**

У завяршэнні форум "аб'яднаных грамадзянаў" адхіліў рэзалюцыю, падрыхтаваную Вадзімам Казначэевым, згодна з якой АГП мусіла прапанаваць падчас свайго з'езда кандыдатуру ад партыі ў якасці адзінага кандыдата на прэзідэнцкія выбары 2006 года.

Алесь СІЛІЧ.

МНЕНИЕ

На республиканский референдум не могут выноситься вопросы, связанные с избранием и освобождением президента страны

Мечеслав ГРИБ, председатель Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва, заслуженный юрист Республики Беларусь

Вот уже длительное время Беларусь будоражат разговоры о возможном изменении Конституции с целью предоставления возможности А.Лукашенко баллотироваться в президенты страны на третий срок.

Такие вопросы неоднократно задавались и самому А.Г.Лукашенко, и его ближайшему окружению. Из его ответов можно было понять, что он якобы для себя самого пока этот вопрос не решал, но если народ его попросит баллотироваться на третий срок, то он не исключает возможности проведения всенародного референдума по внесению соответствующих изменений в Конституцию Республики Беларусь. На эту тему есть целый ряд высказываний политиков и государственных деятелей разного уровня. Вот только одно. Председатель Конституционного суда Г.Василевич недавно высказался публично, что он не видит никаких препятствий по проведению референдума по вопросам внесения изменений в Конституцию, касающихся изменений условия избрания президента Республики Беларусь.

Такие или подобные высказывания мы слышали и от некоторых политиков более низкого ранга. Но я не могу с этим мнением согласиться. Ни в коем случае.

На все это можно было бы не обращать внимания, если бы референдум так стремительно не приближался. Сегодня только слепой не видит, а глухой не слышит его приближения.

Я признаю, что народ может и должен решать государственные вопросы как прямо через референдум, так и через своих представителей, избранных народом законным путем. Но в данном случае все эти высказывания, на мой взгляд, не отвечают требованиям закона.

Так, в статье 78 Конституции Республики Беларусь записано, что *"Порядок проведения республиканских и местных референдумов, а также перечень вопросов, которые не могут быть вынесены на референдум, определяются законом Республики Беларусь".* Эта статья Конституции РБ отсылочная, она не регулирует решение названных вопросов, а отсылает нас к закону о референдуме, который изложен в Избирательном кодексе в разделе 7 главы 22 — *"Понятие, виды и цель референдума. Вопросы, выносимые на референдум".*

В части 4 ст.112 Избирательного кодекса записано, что: *"На республиканский референдум не могут выноситься вопросы, связанные с избранием и освобождением президента Республики Беларусь".*

Юридическая норма ч.4 ст.112 Избирательного кодекса РБ полно охватывает вопросы изменения положения и порядка избрания президента Республики Беларусь. Слова **"связанные с избранием"** полностью относятся к изменению сроков избрания президента, например, предоставление права одному человеку избираться более двух раз, к продлению срока президентства, например, с 5 до 7 лет, к изменению порядка избрания президента, например, избрание президента РБ не всенародным голосованием, а депутатами Национального собрания и так далее и тому подобное.

Таким образом, исходя из буквального смысла Закона, вносить изменения в Конституцию по вопросам, касающимся избрания президента Республики Беларусь, будет противозаконным. И это не зависит от того, какими будут эти предложения, то ли они будут увеличивать срок президентства или наоборот — сокращать его. Эти вопросы могут быть вынесены на республиканский референдум только после внесения соответствующих изменений в Избирательный кодекс Республики Беларусь, исключающих ограничения вопросов, касающихся избрания президента страны. Всякие другие варианты будут незаконны. Я в этом просто убежден, но тем не менее буду рад ознакомиться с мнением по этому вопросу других авторов.

СИТУАЦИЯ

У студентов Европейского гуманитарного университета каникулы наступят по расписанию

Министерство образования выдало (точнее — продлило) Европейскому гуманитарному университету лицензию на образовательную деятельность.
Занятия, которые в ЕГУ были отменены на прошлой неделе, возобновились уже вчера.

Согласно президентскому указу, внеплановое лицензирование все негосударственные вузы страны должны были пройти до 1 мая. Коллегия Министерства образования прошла 29 апреля, однако о ее решении официально стало известно только 7 мая вечером.

Лицензия для вуза — это как в армии приказ. Без этого документа учить студентов преподаватели не имеют права. Когда 3 мая университет не получил ни лицензии, ни отрицательного ответа, руководство ЕГУ попыталось прояснить ситуацию в Министерстве образования. Но безуспешно. И тогда, учитывая неоднозначное внимание к ЕГУ со стороны властей, в университете было принято решение временно не работать.

Как известно, в начале этого года министр образования **Александр Радьков** предложил ректору ЕГУ **Анатолию Михайлову** отказаться от занимаемой должности. И неизвестно, как бы сложилась судьба академика Михайлова, если бы в его защиту не выступили студенты, преподаватели, послы европейских стран, аккредитованные в Беларуси.

В апреле из Министерства образования пришел отрицательный ответ на просьбу ЕГУ открыть в университете докторантуру по специальности "Философия и история религии. Философская антропология. Философская культура". С февраля белорусские власти не дают университету разрешение на использование европейских и американских грантов, которые ЕГУ получает от зарубежных грантодателей...

С 3 мая в ЕГУ проводились только консультации для студентов, ребятам было рекомендовано заниматься самостоятельно. 10 мая на занятиях тоже было много отсутствующих, студентов не успели предупредить, что лицензия наконец-то получена. В коридорах университета ребята радостно говорили о том, что бессрочные каникулы так быстро закончились и отдыхать они будут по расписанию.

"О том, что нам выдана лицензия, мы узнали только 7 мая в конце рабочего дня, — говорит проректор по учебно-воспитательной работе ЕГУ **Татьяна Галко**. — *В приемную ректора позвонил начальник отдела лицензирования Министерства образования Леонид Дубяго и зачитал текст телефонограммы: "30 апреля 2004 года состоялось дополнительное заседание Коллегии Министерства образования, на котором было принято решение о выдаче частному учреждению образования "Европейский гуманитарный университет" лицензии на образовательную деятельность. Данное решение утверждено приказом Министерства образования от 30 апреля за №577".*

Вчера я была в министерстве и мне показали этот приказ. Он, правда, еще не подписан, но если документ в окончательном варианте будет выглядеть именно так, это значит, что наш университет не получит никаких предписаний, в ЕГУ сохранятся все факультеты и мы сможем работать на протяжении 5 лет. Лично министр образования Александр Радьков подтвердил, что все будет нормально".

На вопрос "Значит ли это, что прессинг ЕГУ наконец-то завершен" Татьяна Галко предпочла не отвечать. Заметила только, что "время покажет"...

К слову, в пресс-центре Министерства образования сообщили, что лицензию не получили только два столичных вуза частной формы собственности — Современный гуманитарный институт и Белорусский частный институт управления. Также не имеют права заниматься образовательной деятельностью Волковысский частный техникум экономики и права, Брестский частный техникум экономики и права и столичный Частный техникум экономики и управления.

Мария ЭЙСМОНТ.

Аўтапрабег рарытэтнай мотатэхнікі

Гарадское грамадскае аб'яднанне "Таварыства абароны помнікаў тэхнікі і транспарту" правяло аўтапрабег рарытэтных аўтамабіляў і матацыклаў, прысвечаны Дню Перамогі. Удзельнікі акцыі праехалі па маршруце: плошча Перамогі — праспект Францыска Скарыны — вуліца Леніна — праспект Машэрава — праспект Пушкіна — вуліца Прытыцкага — вёска Кунцаўшчына — стадыён "Дарыда". Падчас руху па маршруце з паходняй, запаленай ля Вечнага агню на плошчы Перамогі, адбылося ўскладанне кветак да абеліска "Мінск — горад-герой". На пляцоўцы ля стадыёна "Дарыда" ўдзельнікі прабегу выставілі сваю тэхніку на ўсеагульны агляд.

Сярод удзельнікаў акцыі — прадпрымальнік Юрый Сцяпанаў, эколаг Вячаслаў Раковіч, кіраўнік фолк-групы "Ліцвіны" Уладзімір Бербераў, інжынеры Ігар Вейсаў і Павел Кіяткін, а таксама жыхары горада Невер (Францыя), якія знаходзяцца ў Беларусі з прычыны сваёй дабрачыннай дзейнасці.

Марат ГАРАВЫ.

РЕПЛИКА

«Концерт, подаренный президентом...»

9 мая, когда все торжественные выступления были благополучно зачитаны по бумажкам, премьер-министр Беларуси **Сергей Сидорский** объявил: ***"А теперь, дорогие ветераны, приглашаем всех на концерт, подаренный вам президентом Республики Беларусь Александром Лукашенко..."***

Что значит *"концерт, подаренный президентом"?* Может, Александр Григорьевич на публике намеревался сам спеть несколько песен под баян? Или, может, из собственных сбережений выплатил гонорар артистам?

За разъяснениями "Народная воля" обратилась к пресс-секретарю президента **Наталье Петкевич.**

"Это был подарок не в плане денег. Имелось в виду, что концерт будет дан от имени президента президентским оркестром в подарок ветеранам", — пояснила Наталья Владимировна.

По словам Натальи Петкевич, гонорар музыкантам А.Лукашенко платил не из собственного кармана.

"Это была благотворительная акция", — сказала она.

Как видим, никаких концертов А.Лукашенко не дарил. А слова премьера Сидорского следует понимать как случайную оговорку.

И все же этот факт наводит на некоторые размышления. Не слишком ли часто мы слышим по радио, телевидению, читаем в госгазетах: *"Благодаря Александру Лукашенко, построили...", "По поручению президента сделано...", "Главе государства доложили о выполнении его поручений..."*?

Словом, без указаний Лукашенко у нас даже посевная не проводится. Спасибо Александру Григорьевичу не только за концерт, но и за то, что 9 мая во время торжественного шествия с неба не упало ни капли дождя..

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Літва ўжо жыве ў адзінай еўрапейскай сям'і

"І цукар ёсць, і соль ёсць", — так, жартуючы, адказаў на пытанне журналістаў, як прайшоў першы тыдзень у Еўропе для Літвы, амбасадар гэтай краіны ў Беларусі **Ёнас ПАСЛАЎСКАС.** Жарт не выпадковы: Беларускае тэлебачанне палохала сваіх гледачоў сюжэтамі пра тое, як у суседніх з Беларуссю краінах перад уступленнем у Еўрасаюз размятаюць соль, запалкі, цукар...

А калі казаць сур'ёзна, то, паводле амбасадара, Літву чакае цікавае жыццё. "Гэта толькі здаецца, што мы ўсяго дасягнулі, — сказаў Ёнас Паслаўскас. — *На самай жа справе ўсё яшчэ наперадзе. Зараз у нашай краіне ідзе дыскусія на тэму, як нам жыць у адзінай еўрапейскай сям'і. На мой погляд, членства Літвы ў Еўрасаюзе — гэта пастаянныя перагаворы. Мы мусім знайсці агульныя рашэнні з усімі органамі Еўрасаюза, а іх дзесяткі, і зрабіць усё так, каб мы жылі па агульнаеўрапейскіх законах і разам з тым не забыліся пра нашы нацыянальныя інтарэсы".*

Амбасадар Літвы ў Беларусі сказаў таксама журналістам, што Літва выканала свае тры галоўныя мэты ў знешняй палітыцы. Гэта — членства ў НАТО, членства ў Еўрапейскім Саюзе і сяброўскія адносіны з усімі суседзямі.

Размова з журналістамі адбылася 8 мая ў Хатыні, куды супрацоўнікі амбасады Літвы ўжо шосты год запар ускладаюць кветкі ў памяць ахвяр фашызму.

Уладзімір ГЛОД.

Народная Воля
11 МАЯ 2004 г.

ПУЛЬС

Тэсціруюць па жаданні

Днямі ў Беларусі прайшло цэнтралізаванае тэсціраванне па беларускай мове. Для гэтых мэтаў у 23 ВНУ краіны — цэнтрах правядзення тэсціравання было выдзелена больш чым 700 аўдыторый.

Нагадаем, што ўказ аб дадатковым правядзенні ў 2004 годзе тэсціравання па рускай і беларускай мовах падпісаў міністр адукацыі Беларусі Аляксандр Радзькоў.

Сёлета платнае цэнтралізаванае тэсціраванне па васьмі прадметах пачалося 3 красавіка. У тэсціраванні па англійскай і нямецкай мовах узялі ўдзел 17.178 чалавек, па хіміі — 10.269 чалавек, па фізіцы 15.704 чалавекі, па біялогіі — 16.673 чалавекі, па матэматыцы — 38.199 чалавек, па рускай мове — каля 40 тысяч чалавек. У тэсціраванні па беларускай мове ўзялі ўдзел больш за 41 тысячу жадаючых.

Абавязковае цэнтралізаванае тэсціраванне па рускай і беларускай мовах на бюджэтнай аснове пройдзе, як і планавалася: 30 мая — па беларускай мове, 6 чэрвеня — па рускай. Гэтае выпрабаванне тычыцца толькі тых абітурыентаў, якія плануюць паступаць на дзённае аддзяленне ВНУ. Такім чынам, абітурыентам будзе дадзена права выбару аднаго з сертыфікатаў аб праходжанні моўнага цэнтралізаванага тэсціравання для прад'яўлення ў прыёмныя камісіі ВНУ.

Вольга АСІПЕНКА.

У Брэсцкай крэпасці абясшкодзілі мінамётную міну

Перад пачаткам шматлюднага мітынгу ў мемарыяльным комплексе "Брэсцкая крэпасць-герой" байцы групы размініравання асобнага батальёна міліцыі УУС абясшкодзілі мінамётную міну часоў Вялікай Айчыннай вайны, знойдзеную недалёка ад цытадэлі.

82-міліметровая міна, паведаміў камандзір батальёна Анатоль Барэйка, была знойдзена ранкам рыбакамі на рацэ Мухавец ля крэпасці. Сапёры хутка прыбылі да месца знаходкі, перанеслі боепрыпас у спецыяльны аўтамабіль і затым знішчылі яго ў бяспечным месцы. Так што прысутныя на мітынгу, больш за 10 тыс. гараджан, правялі мерапрыемства ў спакойнай абстаноўцы.

Гэты год, зазначыў Анатоль Барэйка, як ніколі "ўраджайны" на ваенныя знаходкі. Групе размініравання ўжо больш за 60 разоў даводзілася выязджаць на трывожныя сігналы жыхароў вобласці. Усяго з пачатку года было абясшкоджана больш за 100 розных боепрыпасаў.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Маскоўская гастроль «Беларускіх Песняроў»

Ансамбль «Беларускія Песняры» 15 і 16 мая выступіць з канцэртамі ў Крамлёўскім палацы з'ездаў.

Да гэтых канцэртаў, якім прадзюсеры вырашылі надаць характар юбілейных, ансамбль падрыхтаваў новы альбом. Ён атрымаў назву ***"35+5"*** (35 гадоў самім "Песнярам" ды яшчэ 5 — гэтаму ансамблю). Рэпертуар альбома складаюць 16 песень, усе яны выконваюцца на беларускай мове. У асноўным гэта творы, якія раней не выдаваліся і амаль не гучалі на канцэртах.

Каб не выклікаць негатыўныя эмоцыі ў пэўных людзей, у альбом вырашана не ўключаць ніводнай песні, аўтарства якіх належыць **Уладзіміру Мулявіну**.

Евеліна КРУПЕНЬКІНА.

«Барабанны экстаз» у Мінску

Сёння, 11 мая а 18-й гадзіне ў краме "Містэрыя гуку" (вул. Няміга, 12) адбудзецца прэзентацыя новага альбома гурта "Drum Ecstasy" — аднаго з самых вядомых прадстаўнікоў мінскага музычнага андэрграўнда. Музыканты "Drum Ecstasy" сустрэнуцца з паклоннікамі і прэсай.

Нягледзячы на больш чым 10-гадовую гісторыю калектыву, члены гурта лічаць гэты альбом першым сур'ёзным запісам у сваёй дыскаграфіі. "Дагэтуль мы рабілі нейкія запісы, але іх праблема была ў якасці гуку і перадачы жывога характару нашай музыкі. Дасягнуць гэтага ўдалося толькі цяпер", — сцвярджае Філіп Чмыр, лідэр унікальнага па беларускіх мерках калектыву, які складаецца з трох барабаншчыкаў і бас-гітарыста.

Альбом, на якім значыцца толькі назва гурта, быў запісаны на мінскай студыі "Селах" — тамсама, дзе і новы альбом "Ляпіса Трубяцкога" "Залатыя яйкі". Дыск, па сутнасці, з'яўляецца справаздачай за ўсе 10 гадоў існавання калектыву.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ТАК ДУМАЮ

Незалежнасць — наперадзе ўсяго

Ужо ў каторы раз расійскі дзеяч Павел Барадзін заяўляе, што канстытуцыйны акт Саюзнай дзяржавы ўжо гатовы, трэба толькі ў Беларусі правесці рэферэндум і прыняць яго. Але ж дагавор аб стварэнні Саюзнай дзяржавы парушае Канстытуцыю нашай краіны, якая сцвярджае незалежнасць дзяржавы як недатыкальную каштоўнасць.

Нам, беларусам, трэба зараз шмат намаганняў, каб вярнуць сабе гістарычную памяць, не быць манкуртамі і захаваць незалежнасць, за якую вякамі змагаліся нашы продкі. Пагроза страціць гэтую найвялікшую каштоўнасць навісла чорнай хмарай. Тым болей што да выбараў новых дэпутатаў-палатнікаў улады могуць "прычапіць" той самы, любы сэрцу нецярплівых "саюзнікаў", рэферэндум па прыняцці Канстытуцыйнага акта. А гэта — як ні называй — прывядзе нас да захопу Расіяй, згубы надзей на лепшую будучыню.

Лічу, што калі так будзе, то на тыя восеньскія выбары наогул лепш не хадзіць — навошта ўзаконіваць, легітымізаваць тое, што можа абярнуцца новымі бедамі для дзяцей, унукаў і праўнукаў.

Вольга КАНАНОВІЧ, мінчанка.

КОМПЕТЕНТНОЕ МНЕНИЕ

Слово о «Снове»,

или Еще раз о белорусском селе и его руководителях

В одной очень уважаемой негосударственной газете недавно прочитал материал о знаменитом несвижском агрокомбинате "Снов". Выражаясь привычным журналистским языком, скажу: все написанное действительно имело место. Знаю это хозяйство не понаслышке. Возглавляя в 80-е годы соседний Клецкий район, работая затем в ЦК КПБ, имел четкое представление о том, что способствовало успехам колхоза имени Калинина (так тогда назывался нынешний агрокомбинат "Снов").

Действительно, государство вложило немало в это хозяйство. Действительно, немало помогал председателю колхоза, Герою Социалистического Труда Якову Алексанкину его брат Александр, занимавший высокие должности в правительстве России.

Но это только часть истины, проливающая свет на причины нынешнего процветания агрокомбината "Снов". Щедрая рука государства одаривала капитальными вложениями тогда многих. И в объемах не меньших, чем несвижан. Но далеко не все могут похвастаться сегодня уровнем развития, показателями, подобными или хотя бы сравнимыми со "Сновом".

Так в чем все-таки истинная причина поучительного взлета, я бы сказал, феномена агрокомбината? Она проста: у руля коллектива более 15 лет находится в полном смысле слова выдающийся руководитель — **Михаил Александрович КАРЧМИТ.** Личность незаурядная, воплотившая в себе множество и профессиональных, и чисто человеческих достоинств. Скажу больше. Именно Карчмит, на мой взгляд, олицетворяет собой высочайший и, увы, до конца не реализованный, потенциал современного белорусского руководителя. Его пример показывает, что не оскудела еще наша земля не только на высокие урожаи, но и на масштабных, талантливых руководителей, которые способны прославить Отчизну, сделать ее процветающей и состоятельной, способны на большие, серьезные дела даже в условиях, которые трудно назвать благоприятными.

Принял Карчмит колхоз имени Калинина в конце 80-х годов прошлого столетия, когда лучшие годы хозяйства были позади. Развернуться было где и было с чем: Яков Алексанкин принадлежал к числу тех руководителей старой закалки, которые знали цену рублю. Таких рублей было припасено ни много ни мало — целых 17 миллионов.

Уже тогда Михаил Александрович мыслил вполне рыночными категориями: деньги должны работать, а не лежать на счетах. Он словно предчувствовал финансовый обвал 1991 года, превративший вмиг в бумажную труху солидные накопления многих. Многих, но не "Снова". К тому времени практически все миллионы Карчмит вложил в дело. Те, кто помнит советские времена, могут по-достоинству оценить совершенное им. Освоить в течение нескольких лет в условиях тотального дефицита материальных ресурсов 17 миллионов рублей — из разряда невероятного. Забавно вспомнить сейчас, но кипучая деятельность руководителя едва не окончилась для него плачевно. На одном из отчетно-выборных собраний колхозники даже поставили вопрос о его переизбрании. Дескать, Алексанкин всю жизнь копил, а этот за несколько лет все растратил.

Но те советские рубли потрачены были не зря. Они материализовались в реконструированные свинокомплекс и птицеферму, коровники и комбикормовый завод, мехдвор и т. д. А самое главное — была создана собственная производственная база переработки молока и мяса. В чем у Карчмита нашло выражение одно из основных качеств любого по-настоящему выдающегося руководителя — умение предвидеть. Именно переработка явилась в "Снове" своеобразным монетным двором, позволившем оставлять на нужды развития хозяйства приличную дельту между безобразно низкими закупочными ценами на молоко и мясо и довольно высокими — на конечную продукцию, полученную в результате процессинга. В то время как диспаритет цен на промышленную и сельскохозяйственную продукцию как следствие порочной аграрной политики государства, подобно гигантскому пылесосу, высасывал жизненные соки, превращал подавляющее большинство сельскохозяйственных предприятий в банкротов. Добавлю: столь же успешно превращает и сегодня.

Михаил Карчмит обладает еще одним редким качеством — способностью расти и постоянно развиваться. Практически все новейшие мировые технологии в птицеводстве, свиноводстве, производстве молока, зерна, сахарной свеклы начали свой путь по земле белорусской со "Снова". Ну и, безусловно, не состоялся бы Михаил Александрович как первоклассный управленец, менеджер европейского уровня, если бы замыкал все на себе, не доверял своим подчиненным и не давал им возможности действовать самостоятельно.

Все это в совокупности и обусловило превращение агрокомбината "Снов" в подлинного и безусловного флагмана сельскохозяйственного производства нашей страны. И очень жаль, когда авторы публикаций, рассказывая об агрокомбинате, порой даже забывают упомянуть фамилию нашего выдающегося современника — М. Карчмита. Человека, которым Беларусь и ее народ вправе гордиться, так, как он гордится своими славными поэтами Н. Гилевичем и Г. Буравкиным, музыкантом М. Финбергом, певцом Я. Евдокимовым, скульптором И. Мисько, художником А. Марочкиным, ученым Р. Горецким и многими-многими другими.

Михаилу Александровичу КАРЧМИТУ есть чем гордиться...

Не знаю, чем руководствуются авторы таких газетных материалов. Но допускаю — в том числе и нежеланием признавать любой позитив в нынешней аграрной Беларуси, который автоматически заносился бы в актив действующей власти.

На мой взгляд, нет ничего глупее и вреднее такого подхода. Повторяю, на Михаила Карчмита, других выдающихся руководителей, на ученых, музыкантов, спортсменов, на их заслуги и талант у нынешних властей, как бы они не стремились показать, нет и не может быть исключительного права пользования. Они принадлежат всему белорусскому народу, свыше 60 процентов которого в той или иной степени отказывают сегодня этой самой власти в доверии.

Скажу больше, возвращаясь опять ко "Снову" и Карчмиту. Их успехи стали возможны как раз-таки не благодаря нынешней аграрной политике, а вопреки ей. Будь по-другому, число таких агрокомбинатов сегодня исчислялось не единицами, а сотнями, относительно крепко стояли бы на ногах не 10 процентов хозяйств, а 90. Будь по-другому, не работали бы с убытками 70 процентов сельскохозяйственных предприятий (по официальной статистике) и отрасль в целом вот уже пятый год подряд. Нынешнее состояние дел с экономикой села таково, что впору ставить вопрос не о продовольственной безопасности, а о национальной угрозе, которая от нее исходит. По этой причине лезут глаза на лоб у наших граждан, раскрываются рты у наших соседей, когда они видят в магазинах ценники на наши продукты. Такова цена превращения сельского хозяйства страны в условиях командно-административной системы из экономической в идеологическую отрасль, обрекшая ее на потерю конкурентоспособности и эффективности. Одним словом, если клянутся о вас чрезмерно заботиться, значит, имейте в виду, будут нещадно грабить. В нашем случае и село, и население страны в целом.

Нежелание признавать и вводить институт частной собственности, в том числе и на землю, предоставлять крестьянам экономическую свободу (поскольку всякая экономическая свобода неизбежно влечет за собой свободу политическую), попытки решить проблему путем присоединения добитых хозяйств к промышленным предприятиям, передачи их фермерам и предпринимателям (чаще всего — вопреки желанию последних) заводят отрасль в окончательный тупик. Можно прямо заявить — подъем, возрождение села станут возможны при иной, ответственной власти. И это время уже не за горами.

А пока ни в коем случае не следует забывать о тех, кто и в нынешнее безвременье, чаще всего на своем голом энтузиазме, фанатизме, держат на своих плечах огромные коллективы. Ведь в социальном и материальном плане сельский руководитель практически мало чем отличается от рядового механизатора или доярки и целиком зависит от местных вертикальщиков, их каприза, среди которых нередко сегодня попадаются откровенные самодуры.

Следует поклониться низко в пояс и Карчмиту, и Кремко, и Густырю, и Яковчику, и Скакуну, и Бичу, и Блохину, и Скрундю, и Демидчику, и Надирашвили, и Шрубу, и Парфианович, и многим другим за их подвижничество, высокую гражданскую и человеческую ответственность. Надо понимать состояние многих из этих людей, прекрасно отдающих себе отчет, в какой двусмысленной ситуации они пребывают. Один из них с горечью в голосе как-то признался мне: *"Такие, как я, преступники. Обеспечив высокий уровень производства, мы создаем иллюзию и даем властям повод утверждать, что так работать могут все. Но в том-то и дело, что не могут, не будут и не станут. Как не делали этого все годы советской власти. И только экономическая свобода, собственность позволят пробудить экономический интерес и дать шанс белорусскому селу на возрождение. Но для этого нужна политическая воля. У нынешней власти ее нет и не будет".*

Смею утверждать, что достаточно хорошо знаю руководителей на селе и их настроения. Горжусь тем, что со многими из них меня связывают близкие человеческие отношения. Сельские руководители — люди необыкновенные, уникальные. Они сегодня едва ли не единственные, кто истово, часто почти задаром, изо всех сил сохраняют, берегут село, сельский уклад жизни, держат на своих плечах не только производство, но и десятки, сотни людей, оставаясь при этом бесправными придатками командно — административной системы. Которая хочет — казнит, хочет — милует, хочет — посадит в тюрьму, хочет — вытрет ноги и вышвырнет, лишая средств к существованию и обрекая на нищету и прозябание. Примеров тому — немало. *(То же самое, кстати, можно сказать и о руководителях промышленных предприятий).* Давайте не будем забывать об их подвижничестве сегодня, чтобы завтра в вольной, новой Беларуси восстановить справедливость и вернуть то, что принадлежит им по праву, — быть подлинными, настоящими хозяевами, хозяевами производства и земли, а значит, и хозяевами своей судьбы. Только в этом случае можно обеспечить достойное место в жизни, почет, признание и уважение к тем, без кого наша страна, наша Беларусь не станет по-настоящему сильной и процветающей.

Александр ЯРОШУК,
президент Белорусского конгресса демократических профсоюзов.

ФЕЛЬЕТОН

Крыўдна!

У нашым грамадстве самая занядбаная праслойка якая? Пенсіянеры? Дзеці? Дзе там! Мы — алкаголікі, людзі, якія даюць у бюджэт палову грошай. Гэта толькі недасведчанаму чалавеку здаецца, што жыццё наша лёгкае і бесклапотнае. Ого! Мы ж спім толькі да поўначы, а з першымі пеўнямі пачынаем думаць, дзе ўзяць грошай, каб купіць пляшку і папоўніць дзяржаўную казну. Мы недаядаем, ходзім у падраных чаравіках, данашваем вопратку з чужога пляча. І ўсё дзеля таго, каб настаўнікі і дактары маглі своечасова атрымліваць зарплату, каб малыя ў дзіцячых садках мелі што есці.

А якая падзяка? Аднойчы перад Новым годам амаль што ўсім давалі якія-ніякія грошы: каму прэзідэнцкія, каму аванс. Толькі нам — нічога!

Як я прыкіну, то ў нашай краіне вельмі шмат вялікіх святаў: і дзень рыбака, і дзень фізкультурніка, і дзень паляўнічага і яшчэ невядома якія дні. І ўсе гэтыя святы мы павінны замачыць. Але чаму няма дня алкаголіка? Нашага ж брата ў краіне хапае. Думаю, больш, чым фізкультурнікаў, паляўнічых і рыбаловаў разам узятых. Крыўдна!

Скажу больш: настаў час і для нас уводзіць ганаровыя званні, як гэта зроблена ў многіх іншых сферах жыцця і дзейнасці. Напрыклад, заслужаны алкаголік, лепшы п'яніца года. Не думайце, у нас таксама ёсць чым ганарыцца. Алкаголікі-ветэраны выпілі за сваё жыццё столькі спіртнога, што ім можна было б запоўніць гарадскі басейн.

Не скажу, нейкі клопат пра нас грамадства ўсё ж выказвае. Мы маем магчымасць час ад часу адпачыць у медыцынскай установе, і там паправіць сваё здароўе. Але як гэта ўстанова называецца? Страх вымавіць — наркалагічнае аддзяленне бальніцы! Мне ўчастковы нядаўна кажа:

— Не крыўдуй, але цябе ўласная жонка здала ў наркалагічнае аддзяленне. Так што разбірайся з ёй.

Разбяруся!.. Няхай толькі выйду адсюль. У мяне ныркі не баляць, сэрца таксама ў парадку, печань алкаголь прапускае нібыта сырадой. Дык навошта мне тая бальніца?

Ну, калі на тое пайшло, то я паляжаць тут згодны. Нічога шкоднага для здароўя ў гэтым няма. Прырода цудоўная, што зімой, што летам: шмат дрэў, цішыня, сажалка побач. Але як падумаю, што гэта наркалагічнае аддзяленне!.. Хоць назвалі б якнебудзь хараша, паэтычна. Напрыклад, пансіянат "На траіх", санаторый "Запойны". А так чорт ведае што.

Прырода прыродай, але якія палаты? Ніякага камфорту, скажу я вам. Адзін мой знаёмы ледзь ноч тут пераначаваў, а на досвітку ўцёк проста з-пад капельніцы і пешшу дамоў дыбаў пятнаццаць кіламетраў. А што за дзіва? У палатах ляжаць амаль што алкаголік на алкаголіку, як салдаты ў казарме. Няўтульна, цёмна і сумна. Ні за што не скажаш, што тут адпачываюць заслужаныя людзі.

Ну, яшчэ нічога, калі чалавек трапляе сюды па сваёй волі (чытай дурасці), а калі па жончыным даносе, як я?! З намі доктар кожны тыдзень сход праводзіць. Традыцыя такая. І, акрамя нас, сюды прыходзяць такія алкаголікі, якія "завязалі", так бы мовіць, алкаголікі ў адстаўцы. Памытыя, прычэсаныя, важныя. Ганарацца тым, што яны ўжо адракліся ад пляшкі. Я такіх цярпець не магу. Як Пуцін казаў, мачыў бы іх нават у туалеце. Здраднікі!

Я дык не! Сем разоў лячыўся, пяць разоў кадзіраваўся — і хоць бы што! Мая прыходзіла нядаўна адведваць. Я і гутарыць з ёй спачатку не хацеў, але чорт цябе бяры, думаю, дома высветлім адносіны. Дык казала, што цяпер па-новаму кадзіруюць. Неяк токам па мазгах б'юць. Угаворвае, каб і я на такое згадзіўся. Во да чаго дадумаліся! І гэта заслужаных людзей, гонар нацыі! Наперад не заглядваюць ні на дзень, пра жыццё не думаюць. Электрычнасць каштуе шалёныя грошы. Хутка лямпачкі гарэць перастануць, а яны на што электраэнергію расходуюць? Алкаголікаў па мазгах б'юць! Крыўдна, спадарства, крыўдна!

Па просьбе Міхася ЗАПОЙСКАГА да друку падрыхтавала Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

О ТОМ, ЧТО ВОЛНУЕТ

Трудовые пенсии увеличат только в августе

Об этом официально стало известно 30 апреля, когда министр труда и социальной защиты ***Антонина МОРЕВА*** *ответила на вопрос депутата Палаты представителей* ***Владимира ПАРФЕНОВИЧА.*** *В этот день представители правительства пришли на совместное заседание обеих палат Национального собрания Беларуси.*

Трехкратный олимпийский чемпион Владимир Парфенович в нынешней Палате представителей — один из самых активнейших ее депутатов. Похоже, что упорство и настойчивость, которые помогли ему достичь наивысших в мире спорта трофеев, и теперь не изменяют Владимиру Владимировичу. Он глубоко изучает социальную сферу, вникает во все ее тонкости и пытается помочь избирателям. И не только своего округа.

В правительство депутат направил такой запрос: *"Когда пенсии будут увеличены до размера, достаточного для обеспечения полноценного питания и лечения, чтобы пенсионеры не выбирали между буханкой хлеба, пакетом молока и необходимым лекарством?"*

Министр Антонина Морева предварительно дала депутату Владимиру Парфеновичу следующий письменный ответ (он цитируется полностью): *"Правительством уделяется особое внимание повышению уровня пенсионного обеспечения.*

В 2001 году средний размер пенсий увеличился на 118,6%, в 2002 — на 52%, в 2003 — на 29,4.

С 1 февраля 2004 года в республике произведен перерасчет трудовых пенсий в связи с ростом средней заработной платы рабочих и служащих и перерасчет минимальных и социальных пенсий, а также надбавок и повышений к пенсиям в связи с увеличением бюджета прожиточного минимума. В результате в феврале 2004 года размеры пенсий увеличились в среднем на 17,4%. Размер средней пенсии по возрасту составляет 140 тысяч рублей.

Обеспечен рост реального содержания пенсий по сравнению с январем 2004 года на 15,3%.

До конца 2004 года ожидается увеличение средней пенсии по возрасту на 29,1—37,2%, а минимальной — на 14,8—19,8%. При этом среднемесячный размер пенсии по возрасту составит 139,3—148 тысяч рублей, минимальный размер пенсии по возрасту — 85,2—88,9 тысяч рублей.

Следует иметь в виду, что показатели, характеризующие уровень пенсий, в Беларуси выше, чем в других государствах СНГ. Так, средняя трудовая пенсия по отношению к средней заработной плате в республике и бюджету прожиточного минимума пенсионера в 2003 году составила, соответственно, 41 и 115%, а, например, в России — 31 и 101%.

Вместе с тем состояние экономики не позволяет в настоящее время обеспечить более высокий уровень пенсий".

А на упомянутом заседании Национального собрания министр ответила депутату еще и устно. Тогда-то она и сказала, что **рост трудовых пенсий надо ожидать только в августе.** Антонина Морева также добавила, что в Программе социально-экономического развития Беларуси в 2005 году предполагается, что так называемый коэффициент замещения или соотношение средней пенсии и средней заработнай платы составит 48%. По ее словам, выйти на такой уровень очень и очень сложно. В этом году такой коэффициент должен составить 43%, но в первом квартале он был даже 45,4%.

После заседания депутат Парфенович сказал мне, что ответ министра оставил у него двоякое чувство. С одной стороны, Антонина Морева — один из немногих министров, которая в диалоге с парламентом не скрывает истинного положения дел и честно обрисовывает ситуацию. В частности, она фактически признает, что дела в экономике не столь хороши, как пытаются представить их высшие государственные лица. *"С другой стороны, ее ответ не может меня удовлетворить,* — говорит Владимир Парфенович. — *Разве пенсионеры, которые честно проработали всю свою жизнь, виноваты в том, что у них теперь такой низкий уровень жизни?"*

"Однако, Владимир Владимирович, — сказал я депутату Парфеновичу, — *премьер-министр Сергей Сидорский, который тремя днями ранее представлял в Национальном собрании экономическую программу своего правительства, так и сыпал многочисленными цифрами, которые свидетельствуют о том, что Беларусь переживает отнюдь не спад, а расцвет своей экономики. По меньшей мере, по его словам, все основные показатели первого квартала выполнены и перевыполнены. Как же так?"*

"На Ваш вопрос я отвечу так: Вы, как и все, кто был в Овальном зале или пресс-центре, слышали выступление вице-премьера Романа Внучко. Послушаешь его, так даже в аграрном комплексе у нас тоже достижение на достижении: и удои растут и привесы... Но стоило вице-премьеру отойти от заготовленного текста, как тут же появились 1400 убыточных хозяйств, это больше за 60% всех существующих в стране. О чем после этого говорить?! На мой взгляд, это какое-то манипулирование цифрами, для того чтобы выдать желаемое за действительное".

Насколько желаемое может согласоваться с действительным, свидетельствуют и такие цифры. Согласно Программе социально-экономического развития, в 2005 году средняя зарплата должна составить порядка 250 американских долларов. Следовательно, с учетом коэффициента замещения средняя пенсия уже в будущем году должна выйти на уровень 118—120 долларов. Сейчас же она порядка 70 долларов. Пожалуй, трудно найти в стране человека, который поверит в реальность намеченного.

А я бы хотел обратить внимание на три цифры, характеризующие рост пенсий, которые приводит в своем официальном ответе министр Морева. В 2001 году, когда в Беларуси проводились президентские выборы и Александру Лукашенко позарез нужны были голоса пенсионеров, ветеранам увеличили их пособие более чем в два раза — на 118,6%. В 2002 и 2003 годах, когда ни выборов, ни референдумов уже не проводилось, пенсии росли куда более медленными темпами — соответственно, на 52% и 29,4%. Словом, ветеранов изрядно облапошили. И, возможно, поделом. Пусть следующий раз слушают не соловьев-баюнов с их выполнением и перевыполнением, а собственных детей и внуков. Тогда и пенсии будут под стать уровню цен.

И последнее. Возможно, кое-кто из читателей "Народной воли" скажет, что он слышал о том, что с 1 мая пенсии повышаются. Но он будет прав лишь отчасти, ибо с 1 мая возросли только, да и то всего на 5%, размеры **минимальных и социальных пенсий, а также некоторых надбавок.** В лучшем случае эти крохи получат порядка трети пенсионеров. А двум третям, увы, надо ждать до августа.

Владимир ГЛОД.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Дыпламаты абараняюць Марыніча

Паслы краін — членаў Еўрасаюза і амбасада Злучаных Штатаў Амерыкі выступілі з заявамі з нагоды затрымання Міхаіла Марыніча

Амбасада Злучаных Штатаў Амерыкі і кіраўнікі дыпламатычных місій 11 краін — членаў Еўрасаюза выказваюць занепакоенасць нядаўнім арыштам былога міністра беларускага ўрада і пасла Міхаіла Марыніча.

"У час станаўлення дэмакратыі на Беларусі і з улікам маючых адбыцца ў гэтым годзе важных парламенцкіх выбараў арышт Марыніча — актыўнага і адкрытага ўдзельніка палітычных падзей на Беларусі — стварае атмасферу, якая можа паставіць пад сумнеў намер беларускага кіраўніцтва і беларускіх уладаў правесці палітычныя дэбаты і выбары ў свабодных і справядлівых умовах, без выкарыстання пагроз і запалохвання тых палітыкаў, што выказваюць іншыя погляды. Гісторыя пацвердзіла залежнасць стабільнасці ад здольнасці ўрада абараняць і паважаць правы і свабоды грамадзян. Мы заклікаем беларускія ўлады, асабліва іх праваахоўныя і судовыя органы, да захавання законных правоў і свабод сп. Марыніча і ўсіх беларусаў".

Дыпламаты таксама нагадалі беларускім уладам, што *"змяншэнне страху ў грамадстве застаецца адным з галоўных крокаў, да якіх Парламенцкая тройка АБСЕ працягвае заклікаць Беларусь дзеля адпавядання краіны сваім абавязацельствам перад АБСЕ".* Справядлівае завяршэнне справы Марыніча і скасаванне пераследаванняў няўрадавых арганізацый, сярод якіх Беларускі Хельсінкскі Камітэт і незалежныя сродкі масавай інфармацыі, зменшаць гэты страх і прадэманструюць намер беларускіх уладаў палепшыць адносіны са Злучанымі Штатамі і краінамі — членамі Еўрасаюза, — сцвярджаюць дыпламаты.

"Мы будзем вітаць і імкнуцца станоўча адказаць на такі сігнал", — гаворыцца ў заявах амбасады Злучаных Штатаў Амерыкі і кіраўнікоў дыпмісій краін — членаў Еўрасаюза.

ПАЗІЦЫЯ

А чаму не «Жыве Беларусь»?

Тая навіна ўдарыла мяне ў сэрца: нейкія падлеткі, мае равеснікі, учынілі здзек над памяццю адданага сына Беларусі, некалі такога ж падлетка — былога юнага партызана, а затым знанага пісьменніка Алеся Адамовіча. Выпадковасць?

Калі дарослы дзядзька з тэлеэкрана хоча пераканаць мяне (ды і ўсіх гледачоў), быццам фашысцкай свастыкай "упрыгожылі" дом Алеся Адамавіча "проста так" звычайныя свавольнікі, не разумеючы, што робяць, дык адразу ж паўстае пытанне: чаму гэтыя "мастакі", трапіўшы ў дом-музей змагара з фашызмам, не напісалі на сцяне "Жыве Беларусь!" або не намалявалі хрысціянскі крыж?

Я разумею так: падлеткі-хуліганы проста апынуліся крайнімі ў бясконцым ланцугу зняваг чыноўніцтва да ўсяго, што дорага патрыётам краіны — да нашай гісторыі, даўняй і нядаўняй, яе выдатных творцаў, носьбітаў нацыянальнай ідэі.

Апошнім часам мне выпадае бываць за межамі Беларусі і бачыць: землякі, што апынуліся на чужыне, праяўляюць вялікую цікавасць да нашага сённяшняга жыцця. Цікавая дэталь: яны нас распытваюць аб усім па-беларуску, а мы... (вы здагадаліся) часцей адказваем на мове суседняй дзяржавы. І амаль заўсёды ў Польшчы, Літве, Латвіі адно пытанне: чаму ж мы, беларусы, у сябе дома дапусцілі, каб родная мова не гучала паўсюдна, каб ёю грэбавалі на самым высокім узроўні?. І заўсёды, гледзячы ў вочы суразмоўцаў, адчуваю сябе асабіста вінаватым за тое, што адбываецца на маёй зямлі, хаця сам глыбока шаную і родную зямлю, і яе мову.

...Лета мінулага года. Іду па святочнай Вільні, яна ўрачыста святкуе дзень каранацыі Міндоўга. Літва святкуе, у Літву на вялікае гістарычнае свята прыехалі дэлегацыі з усяго свету. І я іду ў шматлюднай калоне і радуюся за суседзяў, а душу свідруе: Божа, чаму такое велічнае свята не ў нашым Навагрудку, дзе і дагэтуль стаяць рэшткі муроў Міндоўга? А чаму сёлетні 2004 год не аб'яўлены ў Беларусі годам Вялікага Кастуся Каліноўскага? Наш вялікі нацыянальны герой ў 26 год узышоў на шыбеніцу за любоў да Бацькаўшчыны, а дзяржава зрабіла выгляд, што і не заўважыла 140 угодкаў з дня пакарання смерцю самаахвярнага змагара за Беларусь.

Чаму дырэктар школы ў Паставах, не ведаю — па ўласным неразуменні ці каб выслужыцца перад вертыкаллю, — паэту Генадзю Бураўкіну не дазволіў сустрэцца са старшакласнікамі? Што — паэзія такая небяспечная рэч? Бадай што, але толькі для тых, хто яе не разумее, а таму баіцца і, напэўна, выпускае сваіх выхаванцаў у жыццё такімі ж глухімі да характва і праўды. А можа, і тыя падшыванцы з пасёлка Глуша — аматары маляваць свастыку — з сапраўдным настаўнікам у жыцці не сустрэліся, не адчулі праўды і характва мастацкага слова, павагі да майстроў літаратуры?

Можа, я занадта ўжо максімаліст, як і "паложана" ў маім узросце, але не магу не зважаць: на жаль, нават некаторыя з інтэлігентаў, хто сам быццам дбае аб нашай мове і культуры, чамусьці хочацца, каб іх дзеці атрымалі адукацыю за мяжой і там уладкоўвалі сваё жыццё. І гэтыя дзеці старанна вывучаюць ангельскую ці іншую замежную (я сам яе вучу), але пра родную і не ўзгадваюць.

Калі не маем павагі да сябе, то трацім годнасць чалавечую і церпім тое, з чым немагчыма мірыцца. Вось вам і зняважаны і абрабаваны музей Алеся Адамавіча, вось вам ізноў спілаваныя крыжы ў Курапатах. Духоўны Чарнобыль... І тут ужо мы самі вінаваты — і старэйшыя, і маладыя. Я народжаны ў дзень страшнай чарнобыльскай катастрофы і бараню сябе больш за ўсё ад духоўнай радыяцыі і нявер'я ў светлы лёс Бацькаўшчыны, які ў многім ад нас, сённяшняй моладзі, залежыць.

Калі газета мае магчымасць выплаціць мне нейкі ганарар, то прашу пералічыць грошы на падтрымку музея Алеся Адамовіча ў пасёлак Глуша. Дарэчы, у мяне ёсць ў добрым стане радыёпрыёмнік "Родина" і патэфонны апарат. Калі музею патрэбны гэтыя рэчы, то са мною можна звязацца па тэлефоне, які ёсць у рэдакцыі.

З павагай —

Алесь ЛАПЦІК, старшакласнік.

Мінск.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

9 мая в России: у каждого своя война

Премьер-министр Чечни Сергей Абрамов, который стал исполняющим обязанности президента республики после гибели Ахмада Кадырова, обсудил с членами кабинета дальнейшие шаги в ответ на убийство главы Чеченской Республики.

Взрыв, унесший жизнь Кадырова, прогремел в воскресенье во время концерта по случаю Дня Победы на забитом до отказа стадионе. В первой реакции на взрыв президент России Владимир Путин заявил, что для организаторов этой акции "расплата неминуема".

По словам корреспондента Би-Би-Си в Москве, на этот теракт, скорее всего, последует жесткая реакция российских военных. Жертвами трагедии стали семь человек, включая председателя Госсовета Чечни Хусейна Исаева, маленькую девочку и журналиста агентства "Рейтер". Тяжелые ранения получил командующий Объединенной группировкой войск на Северном Кавказе генерал-полковник Валерий Баранов.

Всего пострадало до 60 человек. Власти заявляют, что бомба была установлена под трибуной для почетных гостей. По словам представителя чеченской администрации, взрывное устройство было заложено в бетонную или кирпичную конструкцию трибуны, поэтому оно не было обнаружено накануне при проверке службой безопасности.

«Ушел непобежденным»

Гибель Кадырова рассматривается, как мощный удар по планам Кремля восстановить порядок в республике. "Кадыров ушел из жизни 9 мая, в день нашего общенационального праздника, в День Победы, — сказал Путин на встрече с сыном погибшего президента Чечни Рамзаном Кадыровым, — и ушел непобежденным".

Агентство РИА "Новости" приводит слова Путина о Кадырове: "Это был настоящий, героический человек. Всей своей деятельностью он самым убедительным образом доказывал, что нет и не может быть никакого знака равенства между бандитами, террористами и целым народом".

До выступления Путина ситуация была запутанной, и это проявилось даже в том, что практически параллельно в своих выпусках новостей два крупнейших российских телеканала — Первый и "Россия" — передали две взаимоисключающие версии о состоянии Ахмада Кадырова.

Первый канал российского телевидения передал, что после эвакуации на стадионе было обнаружено и второе взрывное устройство, которое было обезврежено.

9 мая 2002 года во время парада в дагестанском городе Каспийске тоже произошел теракт. Тогда в результате мощного взрыва погибло 43 человека, в том числе 12 детей.

Международное осуждение

Убийство Ахмада Кадырова вызвало бурную международную реакцию. Представитель Белого Дома подчеркнул, что Вашингтон резко осуждает все акты террора и тех, кто их осуществляет. Еврокомиссия в своем заявлении подчеркнула, что подобные акты демонстрируют необходимость координированной борьбы с терроризмом во всем мире. Сходные взгляды выразили руководители многих стран.

Глава российского совета муфтиев Равиль Гайнутдин назвал взрыв варварским актом, направленным не только против главы чеченской автономии, но и мусульманского лидера, пытавшегося способствовать миру и стабильности на северном Кавказе.

Наша общая Европа...

Влодзимеж ЧИМОШЕВИЧ,
министр иностранных дел Польши

Польша стала членом Европейского Союза. Для варшавской перспективы — произошел весьма серьезный шаг в направлении окончательного и необратимого преодоления раздела Европы. Многие страны нашего региона годами ждали этот день. Однако, радуясь, мы не должны забывать о тех наших соседях, которые законно принадлежат Европе и изъявляют европейские стремления, но в ближайшем будущем останутся пока вне семейства народов Европейского Союза. Польша, как уже многократно подчеркивалось, вступает в ЕС не для того, чтобы повернуться спиной к своим соседям, а наоборот — для того, чтобы стать поборником их интеграции с Европой.

Восток Европы — это гораздо больше, чем европейское соседство. Это — Европа. Происходящие там события непосредственно влияют на стабильность и благосостояние стран — членов Европейского Союза.

Будущее наших восточных соседей важно для нас по двум причинам.

Во-первых, веление настоящего времени — не допустить отрицательных последствий, какие могли бы возникнуть в результате расширения пробела в развитии между ЕС и ее восточными соседями. Этот пробел может вызвать столь неблагоприятные общественные явления, как миграционные тенденции, отчужденность и антизападные настроения среди населения стран восточной Европы. Польша, расположенная на границе Европейского Союза, первой испытала бы их негативные последствия.

Поэтому Польша считает, что приоритетом ЕС в отношениях с Восточной Европой должно стать содействие ее модернизации с учетом союзных стандартов демократии, рыночного хозяйства, законности и социальной справедливости. Мы должны сделать все возможное для того, чтобы синдром отсталой провинции не проник в менталитет жителей Восточной Европы. Членство в ЕС — самый эффективный и стремительный способ модернизации государства. Нет "третьего пути" реформ и преобразований в этой части Европы.

Вторая посылка имеет стратегический характер. Восточная Европа — это не только источник таких стратегических видов сырья, как нефть и природный газ. Следует помнить также о том, что если Европа желает играть стратегическую роль в глобализованном мире, она должна приветствовать восточных соседей в качестве законных членов своего семейства. Они, таким образом, увеличат активы ЕС, вместо того, чтобы стать для нее бременем.

Наконец, существует фактор культуры, истории и общей тождественности. Более трехсот лет поляки жили в одном государстве с литовцами, украинцами и белорусами. Двести лет назад это общее государство исчезло из карты Европы. Все же люди, жившие на землях разделенной Речи Посполитой, никогда не утратили западного начала своей идентичности. У белорусов и украинцев это проявляло себя в их образе жизни, в их отношении к частной собственности на землю, к самоуправлению и предпринимательству. Да и сегодня, спустя семьдесят лет так называемого реального социализма, изрядно опустошившего умы людей, около 70 процентов украинцев, белорусов и молдаван представляют будущее своих стран и семей в тесной связи с Европейским Союзом. Они считают ЕС источником безопасности, стабильности и благосостояния. Наверное, эти люди немного знают о европейской интеграции, но инстинктивно надеются, что она способна улучшить качество их жизни и обеспечить благополучное будущее их детей.

Предлагаемая Польшей картина будущего проста. В ней предполагается параллельное осуществление двух целей. Первая — установление четырех общих пространств между Россией и Европейским Союзом, как было предусмотрено в ходе прошлогоднего саммита в Санкт-Петербурге. Вторая — создание перспективы членства в Союзе Украине и Молдове, и в дальнейшем Беларуси, и последовательное стремление к этой цели, даже ценой многолетних усилий. Мы считаем, что произойдет синергия обоих процессов.

Вместе с тем политика ЕС в отношении государств Восточной Европы должна быть более созидательной и лучше реагировать на изменяющиеся условия. Польша — одно из самых активных государств в выработке и реализации Восточной политики Европейского Союза. Свою позицию по данному вопросу мы называем "Восточным измерением".

Я назову три основные идеи этого подхода:

во-первых, мы выделяем Восточную Европу из числа других соседних регионов ЕС;

во-вторых, подчеркиваем необходимость регионального сотрудничества вместо того, чтобы ограничиваться к двухсторонним связям между ЕС и отдельными восточными соседями;

в-третьих, не считаем эту концепцию самоцелью, но средством в пользу облегчения интеграции наших соседей с ЕС. Все это не относится к России, которая не стремится вступать в ЕС.

Польша придерживается мнения, что Восточное измерение призвано стать одним из главных столбов глобальной политики ЕС. Это позволит Союзу устанавливать стратегическое партнерство со странами — соседями таких важных регионов, как Центральная Азия и территории, расположенные между Каспийским, Черным морями и Персидским заливом. Кроме того, сотрудничество со странами Восточной Европы, учитывающее совместные интересы и ценности, — взаимовыгодно. Европа и Трансатлантическое сообщество нуждаются в союзниках в Восточной Европе для того, чтобы бороться против общих угроз, как терроризм, распространение оружия массового поражения и организованная преступность. У нас совпадают цели. Нас объединяют общие ценности. Мы должны сообща создавать пространство стабильности и свободы, где границы потеряют свое геополитическое значение, и все почувствуют себя, как дома.

ДАЙДЖЕСТ

В Кабуле забили камнями двух иностранцев

Недалеко от центра Кабула найдены тела двух иностранцев, которые были забиты камнями. Как сообщили в МВД Афганистана, у одного из убитых найден паспорт гражданина Швейцарии, национальность второго погибшего не установлена. По словам заместителя начальника городской полиции, оба иностранца приехали в Афганистан из Пакистана девять дней назад.

Примерно в 100 километрах к югу от Кабула афганские боевики взорвали автомобиль ООН, в котором находились представители международной миссии, занимающиеся подготовкой выборов. В результате взрыва получил ранения водитель-афганец, никто из пассажиров не пострадал. По словам представителя ООН, пока остается не ясным, подорвалась ли машина на мине или была взорвана бомбой с дистанционным управлением. На востоке Афганистана были убиты трое сотрудников миссии ООН, в том числе двое граждан Великобритании. В связи с их гибелью подготовка выборов в провинции Нуристан приостановлена.

Тайвань заново проверит миллионы бюллетеней

На Тайване начался пересчет голосов, поданных на выборах президента острова в марте этого года. Более тысячи представителей судебной системы острова вновь проверят каждый из 13 миллионов бюллетеней, которые были опущены в урны для голосования. Оппозиция поставила под сомнение итоги выборов, на которых действующий президент Чен Шуйбянь победил с перевесом всего 30 тысяч голосов, поскольку его превосходство над основным конкурентом оказалось в 11 раз меньше количества бюллетеней, признанных недействительными.

Урны для голосования были опечатаны вскоре после закрытия избирательных участков, когда начали раздаваться первые призывы проверить бюллетени. Это произошло еще до объявления итоговых результатов. Оппозиция вывела своих сторонников к зданию администрации президента, где акции протеста проходили в течение нескольких дней. В итоге президент согласился на пересчет голосов.

Остров семьи Онассисов выставлен на продажу

Фамильный остров семьи Онассисов — Скорпиос — выставлен на продажу. Наследница империи Онассисов 19-летняя Афина Руссел, живущая в Швейцарии, по сведениям газеты, решила выставить остров на продажу за 360 миллионов долларов. На Скорпиосе похоронены ее дед Аристотель Онассис и мать Кристина. Аристотель Онассис купил расположенный в Ионическом море остров в 1962 году за 3,5 миллиона драхм (около 12 тысяч долларов). Площадь Скорпиоса 12 квадратных километров. Он полностью находится в частном владении, доступ публики разрешен только на два небольших пляжа, к которым могут причалить лодки. На острове находятся три виллы.

Правительство Греции в прошлом году приняло новый закон, разрешающий продажу островов иностранным гражданам. По данным Telegraph, покупкой острова в Ионическом море заинтересовались Мадонна и Ричард Гир.

ЛЮБОПЫТНО

К 2100 году человек сможет существовать только в Антарктиде?

В конце текущего столетия Антарктида останется единственным на планете местом, пригодным для жизни млекопитающих, в том числе человека. Как сообщает агентство Independent, с таким заявлением выступил один из главных консультантов британского правительства профессор Дэвид Кинг. По его утверждению, если глобальное потепление будет прогрессировать такими же темпами, как сейчас, Земле предстоит пережить самый жаркий период за последние 60 миллионов лет.

Профессор Кинг считает, что содержание в атмосфере углекислого газа — именно он вызывает так называемый парниковый эффект — достигло 379 долей на миллион. Подобное соотношение несколько десятков миллионов лет назад превратило большую часть суши в пустыню. "На Земле не осталось ни одного ледника. Антарктический регион оказался единственным местом, где еще могли существовать предки современных животных, остальная часть планеты оказалась безжизненной", — заявил профессор.

Португалец закрыл аэропорт при помощи плюшевого медведя

25-летнего португальца Жозе да Сильва, который оставил в Бирменгемском аэропорту сумку с игрушечным медведем, фруктами и одеждой, приговорили к тюремному заключению. Да Сильва проведет за решеткой десять дней за нарушение общественного порядка. Дело в том, что закрытая бесхозная сумка вызвала настоящую панику в аэропорту. По тревоге были подняты все службы охраны, из зала вылета были эвакуированы все пассажиры. Аэропорт закрыли на три часа, пока прибывшие на место саперы не установили, что в сумке бомбы нет.

Пока аэропорт был закрыт, диспетчеры перенаправили три самолета, которые прибывали в Бирмингем, а также посадили 15 авиалайнеров, которые находились в тот момент в воздухе. Сам нарушитель утверждает, что лишь отошел за сигаретами, оставив сумку без присмотра на несколько минут. После вынесения приговора он расплакался в зале суда и заявил, что ни в коем случае не собирался вызывать такой переполох.

Фотосессия дня

Актеры Дэвид Духовны и Робин Вильямс прибыли на мировую премьеру фильма с их участием "House of D" на фестиваль в Нью-Йорк.

Война в Ираке продолжается: солдат армии США на фоне "полыхающей действительности" Багдада.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Месца выданьня — Парыж

Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" распачало добрую справу — выданне серыі **"Бібліятэка Бацькаўшчыны"**, аснову якой складуць матэрыялы, якія выдаваліся пераважна нашымі суайчыннікамі ў замежжы і якія намі дагэтуль невядомыя. А выдавалася там у пасляваенны час звыш ста газет, часопісаў самага рознага накірунку: грамадска-палітычных, літаратурных, рэлігійных, галоўным чынам, у краінах сталага пражывання беларусаў, спачатку ў Германіі, а потым у ЗША, Англіі, Канадзе, Францыі, Аўстрыі, Бельгіі, Польшчы.

І тое, што ў гэтых газетах і часопісах змешчана шмат найцікавейшых матэрыялаў па гісторыі Беларусі, літаратурных твораў, успамінаў, дакументаў, лістоў, сведчыць першая ластаўка з серыі "Бібліятэка Бацькаўшчыны" — выдатна выдадзеная кніга **"Месца выданьня — Парыж"**, прэзентацыя якой адбылася нядаўна ў бібліятэцы Саюза пісьменнікаў, наладжаная супрацоўнікамі згуртавання.

У кнігу ўвайшлі выбраныя старонкі часопіса "Моладзь", які выдаваўся ў Парыжы на працягу 1948—1954 гг. Раздзелы ў кнізе скампанаваны настолькі ўдала (укладальнік Міхась Скобла), што яна ўспрымаецца як цэласны мастацкі твор, знітаваны агульнай ідэяй. А ідэя ў сапраўдных беларусаў адна, дзе б яны ні жылі, — вольная, незалежная Беларусь, родная мова, нацыянальная гісторыя, такія ж цікавыя, адметныя, як і ў іншых краінах.

І менавіта раздзелы па гісторыі Беларусі найбольш захапляюць, даюць шмат інфармацыі для роздуму кожнаму, хто возьме ў рукі кнігу. Яны яркай, даступнай мовай гавораць, аб чым нам трэба памятаць, каб адстаяць сваю незалежнасць. У раздзеле "Скрыжалі гісторыі" прасочваецца шлях беларускай дзяржаўнасці ад Полацкага веча, перамогі над крыжакамі ў Грунвальдскай бітве, Вялікага княства Літоўскага, старажытнага Менска да абвяшчэння БНР, расказваецца пра развіццё нацыянальнай культуры, лепшых традыцыях жыцця беларускага народа. Важна тое, што гістарычныя падзеі на працягу многіх стагоддзяў падаюцца без усялякай марксісцка-ленінскай ідэалагічнай зашоранасці, не з пункту гледжання бальшавізму, што вызначала наогул інтэрпрэтацыю ўсяго нашага жыцця, а з аб'ектыўных, агульначалавечых, агульнахрысціянскіх пазіцый.

У раздзеле "Агмень жывога слова" даюцца ўрыўкі з твораў амаль невядомых у Беларусі таленавітых беларускіх пісьменнікаў: празаіка і драматурга Аўгена Кавалеўскага, празаікаў Даната Баяна, Алеся Валошкі, Ніны Расы, празаіка і паэта Алеся Змагара і такіх выдатных аўтараў, сапраўды нацыянальных паэтаў, як Алесь Салавей, Уладзімір Дудзіцкі, Янка Палонны, Уладзімір Сноп, Андрэй Зязюля і, вядома ж, вершы тых, хто зведаў сталінскі ГУЛАГ — незабыўнай Ларысы Геніюш, Тодара Лебяды, Францішка Аляхновіча. Нельга без пачуцця суперажывання чытаць кранальныя радкі з верша Янкі Палоннага "Не кувай, зязюля":

Не кувай, зязюля, сумна ў родным гаі,
не прароч матулі, калі прыйдзе сын, —
ён ужо ня прыйдзе, сьпіць у дамавіне,
на чужых загонах, між чужых калін.

За яго труною не ішлі суседзі,
не званіў з званіцы прытухлелай звон,
не гублялі сьлёзаў сёстры над магілай,
не пяялі песьняў на жалобны тон.
Ён адзін далёка зьлёг пад градам куляў,
на чужой зямельцы кроў сваю праліў
за чужыя справы, за жывыя раны,
што здаўна на сэрцы вораг палажыў.

Не кувай, зязюля, сумна ў родным гаі,
не прароч матулі, калі прыйдзе сын, —
ён ужо не прыйдзе, бо ў зямлі далёкай,
сьпіць з тугой па Краі між чужых калін.

(1949 г.)

Нельга пераказаць глыбокі і цікавы змест такіх раздзелаў, як "MEMORIA", "Дакументы", "Лісты", каб далучыцца да развагаў, думак многіх актыўных дзеячаў беларускай эміграцыі, такіх як Івонка Сурвілла, Лявон Рыдлеўскі, Кастусь Акула, Вітаўт Тумаш, Вінцэнт Жук-Грышкевіч, Юрка Віцьбіч, Ніна Абрамчык, Уладзімір Шыманец, Янка Філістовіч, айцец Леў Гарошка. Але асаблівую цікавасць, шмат карыснага знойдзе кожны чытач у раздзеле "Хроніка беларускага жыцця" і ва ўступным раздзеле і ўспамінах, напісаных Міхасём Наўмовічам. Яны даюць яскравае ўяўленне пра беларускае згуртаванне ў Францыі, пра першыя крокі беларусаў-выгнанцаў, якія ў пасляваенныя гады апынуліся ў Еўропе, шукалі сталае месца пражывання.

Міхась Наўмовіч, адзін з арганізатараў згуртавання беларусаў у Парыжы і заснавальнікаў часопіса "Моладзь", таленавіты мастак і актыўны дзеяч беларускага замежжа (на жаль, адышоў у вечнасць, не дачакаўся выдання гэтай кнігі) пісаў у артыкуле "Гартаючы бачыны памяці": *"...прыгадваю беларусаў, што жылі на той час у Парыжы, тыя беларускія асяродкі, што месьціліся ў французскай сталіцы. Найбольш ахвярны, адданы беларускай справе ды ініцыятыўны быў Уладзімер Шыманец. Ён стварыў маленькую друкарню, належаў да ўсіх беларускіх суполак, што пачалі тварыцца ў Францыі, быў сябрам шматлікіх міжнародных арганізацыяў. Ён дапамагаў пры неабходнасьці ўсім беларусам — парадамі, працаю й г.д. Ня трэба забывацца, што ў яго сям'і вырасла Івонка Сурвілла, што сёньня ёсьць старшынёй Рады БНР, якая так інтэлігентна, так ахвярна змагаецца за правы чалавека, волю ды шчаслівейшы быт нашае дарагое Беларусі..."*.

З цеплынёй і павагай піша Міхась Наўмовіч пра іншых беларусаў, сваіх паплечнікаў: Аўгена Кавалеўскага, Лявона Рыдлеўскага, Янку Філістовіча, Арсеня Моніда, Высоцкага, Хоміча, Дубоўскага, Спічонка, айца Льва Гарошку, Ніну Абрамчык (Ніна Раса), расказвае пра тое, як ствараўся часопіс "Моладзь" у Парыжы, адкуль бралася інфармацыя, розныя матэрыялы, паведамленні адносна эканамічнага і духоўнага стану беларускага народа, як і куды рассылаўся часопіс, ставячы мэты *"з'яднаць беларусаў у эміграцыі, каб яны не забываліся свайго краю"*. І ў сённяшняй Беларусі гэтыя мэты, на жаль, такія ж актуальныя, як некалі былі актуальнымі для беларусаў-эмігрантаў. Таму святой справе аб'яднання суайчыннікаў, каб яны ўсе не сышлі ў эміграцыю (а там вельмі цяжка без Радзімы), *"каб яны не забываліся свайго краю"*, сваёй мовы, гісторыі, культуры, і служаць такія кнігі, як "Месца выданьня — Парыж". Можна толькі вітаць і ўсяляк падтрымліваць такую ініцыятыву "Бацькаўшчыны", і, нягледзячы ні на якія цяжкасці, збіраць і выдаваць усё лепшае, што створана беларускімі талентамі на радзіме і ў замежжы.

ПАЗІЦЫЯ

...На мове суседняй дзяржавы

...Цудоўная казка сустрэла мяне на беразе Рагазнянскага возера ў санаторыі "Бярэсце"! Праўда, пры ўваходзе ў будынак убачыў іншае, цяжкачытаемае спалучэнне "Брестагроздравница". Але гады са тры таму, калі я прыязджаў сюды, назва была напісана па-нашаму, проста і прыгожа. Цяпер ад той назвы на ўездзе застаўся толькі бетонны падмурак і спілаваныя трубы, на якіх трымалася некалі вялізная шыльда... Ну ды што рабіць, не буду звяртаць увагі на дробязі — вырашыў я. Вунь якое хараство вакол, позірк не нацешыцца ім, лёгкія не надыхаюцца лекавым паветрам.

Калі аціхлі першыя ўражанні ад прыгажосці прыроды, захацелася пазнаёміцца бліжэй з самім памяшканнем санаторыя. Іду па калідорах — і зноў міжволі заўважаю: нідзе ніводнай шыльды па-беларуску. У рэгістратуры ж даведаўся, што зараз сюды едуць толькі жыхары Беларусі.

...Селі за абедзенны стол, і з дынамікаў пачулася аб'ява аб мерапрыемствах на дзень. Канешне ж, на мове суседняй дзяржавы — толькі з характэрным нашанскім акцэнтам. Назаўтра нас назвалі "господами", пасля аб'явы па дынаміку крутанулі разудалую рускую песню...

Заходжу да дырэктара Міколы Нядзвецкага.

— Чаму ж, Мікалай Антонавіч, не сустракаю ў вас ніводнага слова на роднай мове?

— Дык у нас жа Саюз ужо! — выпаліў кіраўнік.

— Які Саюз — СССР?

— Ды не, я пра дзвюхмоўе...

— Не бачу "дзвюх", а толькі адну, рускую. Яшчэ тры гады у "Бярэсці" абяцалі нешта змяніць.

— Паправім эта дзела...

— Мікалай Антонавіч, я не правяраючы з райкама партыі, а просты беларус і хачу, каб мяне акружала сваё, беларускае.

Ён уздыхае, глядзіць у акно:

— Згодзен, непрыгожа атрымліваецца... Згадваю, калісьці я здаваў экзамены ў навучальную ўстанову, прыехаўшы з вёскі ў сталіцу. Вучыўся ў школе па-беларуску, а экзаменатар патрабаваў адказваць па-руску. І ўсе мае веды пры мне засталіся...

Мы размаўлялі доўга, субяседнік аказаўся цікавым чалавекам, і я дастаў сваю кнігу "Пякельны рай", якую прывёз у падарунак бібліятэцы. Падаў дырэктару.

— Дзякуй... А можа, вы б правялі ў нас літаратурны вечар, пачыталі вершы, пагутарылі з людзьмі?

— Ахвотна! Толькі з вашым культмасавікам трэба перамовіцца.

Перамовіцца ўдалося не адразу, і я разам з іншымі мусіў душыцца ў сталовай прымусовай расійскай папсой упераменжку з баршчом. Яна настойліва заклікала: "подари мне ночь", "я тебя хочу", "девочкой своею ты меня назови" і г.д., аж у вушшу звінела.

Іду сам да культмасавікоў. На маё пытанне наконт надакучыўшай папсы маладая жанчына адрэагавала ўжо знаёмым чынам: "А у нас двуязычие!".

Святлана Кіўчун прыехала сюды не з Парыжа — з Хойнікаў, а мовы сваёй не ведае. Як і Руслан Жук, які пастаянна клапоціцца пра страўнік адпачываючых са словамі — "Приятного вам аппетита!".

— Вот товарищ нас критикует, что мы не пропагандируем белорусский язык, — сказала Святлана.

— А у нас — двуязычие! — горда заявіў і Руслан, перамоганосна зірнуўшы на мяне.

Тая ж песня... Руслан — з Бярозы, таксама беларус. Але чамусьці баіцца роднай мовы, не прамовіць на ёй хаця б слова...

— Приходите к нам на вечера отдыха — мы иногда проводим белорусские вечера, там присутствуют национальные мотивы...

Стаў чакаць прыемнай нагоды. Праз дзень Руслан аб'явіў, што ў бібліятэцы будзе "Поэтический час" і што там "соберутся поэты и будут читать свои стихи...".

Прыйшоў у прызначаны час, пацікавіўся ў бібліятэкаркі Любы: дзе ж тыя паэты? Яна здзівілася:

— Не ведаю пра тое...

Я ўручыў бібліятэкарцы сваю кнігу, і яна паставіла яе (гэта гонар для мяне!) побач з кнігамі Я.Брыля, В.Казько і І.Шамякіна... Добра, што ёсць тут беларуская палічка. Спытаў, ці прыходзіць у бібліятэку літаратурныя часопісы, газета "Народная воля"...

— Не, не выпісваем, — пацiснула плечуком Люба, — цяпер не выдзяляюць сродкаў на гэта... Ёсць "Комсомольская правда", "Рэспубліка", "Советская Белоруссия", "Заря"...

Наступным днём, зноў пачуўшы ў сталовай "Подари мне ночь", я пераканаўся: мае прапановы не кранулі душу "культурыстаў". І загадчыца клуба не падышла да мяне, як абяцаў Мікалай Антонавіч. І не наладзілі мы сустрэчу з чытачамі, аб якой дамаўляліся з дырэктарам.

Затое я атрымліваў асалоду, калі гутарыў з тутэйшымі жанчынамі — супрацоўніцамі санаторыя, з асалодай слухаў іх сакавітую, меладычную берасцейска-заходнюю гаворку. Яна клалася на душу лекавым бальзамам. На такой мове гаворыць мая цешча Анастасія Тарасаўна, цесць Кірыл Кірылавіч і жонка мая Насця — недалёчка ад тых мясцін нарадзілася, за Маларытай, ля прыгожага возера Лукава...

У памкненні пачуць падчас адпачынку роднае слова і крыху адвесці душу, я уключыў радыёкропку. Але і там беларускага было не вельмі. Пра тэлебачанне "Беларускае" і казаць няма чаго. Калі не тая ж расійская "папса", дык падробак пад яе дамарослых "зорак". І ўсё захліствае бязглуздзіца і безгустоўшчына, а то і проста пошласць, асабліва, калі транслююцца выступы гэтак званых "гумарыстаў" па расійскіх каналах...

Прыклады можна доўжыць колькі ўлезе. Еду ў цягніку — на ўсю моц грымяць, выключна і бесперапынна, рускія песні, прычым не лепшага гатунку... Ад гэтага гвалту ні схавацца, ні затуліцца. Прашу праваднiцу выключыць гэты гром, а мне ў адказ:

— У нас инструкция... Начальство требует, чтобы народ идеологически подковывался, слушал свежую информацию...

Але ратуй мяне Бог ад прымусовай інфармацыі! Лепш пачытаю, што мне цікава. І наогул, у дарозе хаця б, лепш пабыць у цішыні. Яе ж у звычайнай жыццёвай мітусні і днём з агнём не знойдзеш. Ды дзе там!

Слушна на гэтую ж тэму піша ў "Народнай волі" Аляксандр Альхавой у артыкуле "Где чистота этих веток живых?". Сапраўды, дзе жывыя галінкі сапраўднага мастацтва, што ўзвышае чалавека? Калі ў краіне на ўсіх "франтах" ідзе гвалтоўнае знішчэнне беларушчыны, то адбываецца непазбежнае паглынанне нацыянальнай культуры культурай, а то і "культурай" суседняй дзяржавы. Адбываецца злачынства, якое джаліць атрутай, выклікае пратэст і абурэнне... А я ж падаткаплацельшчык, і за мае грошы ўчыняецца гвалт над маёй жа душой. Дзе яшчэ такое магчыма?

Уціск беларушчыны робіцца ўсё больш бессаромным і нахабным. Аўтарытэтная масавая грамадская арганізацыя "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" не падабаецца сталічнаму кіраўніцтву. Ну, як бяльмо яно ў яго на воку. Прыдумалі, што арэнда памяшкання заканчваецца, і час тэбээмаўцам на вуліцу вымятацца... Зараз быццам ёсць паварот да лепшага, дай Бог, не на кароткі час.

У сваёй жа краіне вымятаецца мова тытульнай нацыі, што дала ёй назву, спусташаецца душа чалавека, якому дарагія яго зямля, традыцыі і запаветы продкаў. Праўда, дырэктар"Бярэсця" паабяцаў, што калі я прыеду да іх наступным разам, то заўважу перамены.

Мне вельмі хочацца верыць у гэта. Вядома ж: любыя перамены выспяваюць спачатку ў душы.

Анатоль БАРОЎСКІ,
пісьменнік,
старшыня Гомельскай абласной грамадскай арганізацыі "Таварыства беларускай мовы

Народная Воля
11 МАЯ 2004 г.

Здравствуй, баскетбол... на инвалидных колясках!

В Беларуси этот вид спорта начал развиваться примерно два года назад благодаря тому, что в Минске появился Лечебно-реабилитационный комплекс Белорусского протезно-ортопедического восстановительного центра. Генеральный директор Центра И.Н.Волков дал возможность инвалидам-колясочникам, желающим заниматься баскетболом, посещать спортзал два раза в неделю по три часа, причем совершенно бесплатно. Кроме этого, баскетболисты получили в пользование и 20 спортивных колясок. Как же родилась идея баскетбола на колясках у минской команды? Об этом рассказывает один из игроков минской команды по баскетболу на колясках **Валентин ДРОЗД.**

— В 1997 году Белорусское общество инвалидов совместно со шведской организацией "Рекрітерінгс Группен" проводило так называемый лагерь активной реабилитации, где в течение 10 дней около 20 инструкторов-колясочников обучали курсантов-колясочников, например, тому, как переехать бордюр, обсуждались вопросы профилактики специфических заболеваний и все те проблемы, с которыми ежедневно сталкивается инвалид-колясочник. Шведы привезли для нас коляски, которые по качеству на порядок выше тех, которые выпускают у нас (на наших-то и на бордюр подняться невозможно — они раза в три тяжелее).

Собираясь вместе, мы стали задумываться: куда же нам деваться? где и как себя применить? И тут появился Лечебно-реабилитационный комплекс. Мы наших друзей-шведов устроили по нему экскурсию. Они были в восторге, но сильно удивились: у вас есть такой замечательный комплекс, а вы даже в баскетбол не играете! На что И.Н.Волков сказал: "Да запросто! Приходите, ребята!"

Мы очень загорелись этой идеей и быстренько организовались. Так что, можно сказать, если бы не шведы — не играли бы мы сейчас в баскетбол. Спасибо им за идею!

— И на этом помощь Волкова заканчивается?

— Нет, что вы! Он еще много хорошего сделал для нас. Например, в ноябре прошлого года спонсировал поездку в Санкт-Петербург на V Открытый международный турнир по баскетболу на колясках памяти депутата законодательного собрания Санкт-Петербурга В.С.Новоселова. А это немалые деньги: четыре дня проживания в гостинице, питание, транспорт, дорога... Опять же коляски дал с собой. А на турнир съездить было полезно: посмотреть, как играют другие команды и оценить свои возможности и шансы.

— Так вы уже вместе в бой на международном уровне?

— Конечно. Мы посмотрели, что у нас есть абсолютно реальные шансы конкурировать с другими командами и выступать за границей. Кстати, после первого чемпионата Беларуси по баскетболу на колясках наша команда участвовала в международных турнирах в Польше и России. Так что опыт у нас уже есть.

Я считаю, что в спортивном плане мы перспективные. Правда, в техническом — немного не на уровне: коляски, на которых мы играем, не для большого спорта. В Питере нам сказали, что играть-то мы умеем, но... на этих колясках даже и думать нечего о профессиональной игре. А нормальные спортивные коляски стоят приличные деньги — 1.500—2.000 долларов США. А где их взять?

— У вашей команды наверняка есть какой-то спонсор?

— Что вы! Все сами, с Божьей помощью да с помощью хороших людей. Мы очень благодарны и Волкову, и Белорусской баскетбольной федерации, и фирме "Открытый контакт", которые нам помогают. Но... У нас даже тренер Сергей Мелешко выполняет свои функции за "спасибо". Он работает в Академии физической культуры, но, я думаю, правильно было бы оплачивать его тренерскую работу в нашей команде. Были разговоры о том, чтобы взять его инструктором в ЛРК хотя бы на полставки, но все это заглохло...

Правда, мы слышали, что существует некая международная программа по развитию новых видов спорта, и наша страна, в лице Министерства спорта и туризма, также принимает в нем участие. Было бы здорово, если бы это ведомство обратило на нас внимание.

Хочу отметить, что наша команда является *единственной* в Беларуси спортивной организацией, которая собирает такое количество единомышленников. И это еще не предел, т.к. наш баскетбол привлекает все больше людей. Я считаю, что нас стоит поддержать. Вложение в нас денег — дело выгодное. Если бы нами вплотную занялся какой-то спонсор, который довел бы нас до международного уровня, то он бы не прогадал — и нам бы помог, и имя бы сделал, и прибыль поимел. Будет очень обидно, если все заглохнет из-за отсутствия поддержки, в которой мы очень нуждаемся.

Наталья ГУСЕВА.

Справка "Народной воли":

Официальной датой рождения баскетбола на колясках как вида спорта считается 1949 год, когда студенты университета штата Иллинойс (США) под руководством Тима Нюдженга (директора восстановительного центра) разработали правила игры в баскетбол на колясках. Еще раньше, начиная с 1945 года, бывшие баскетболисты, получившие серьезные увечья во время Второй мировой войны, начали играть в "свой" баскетбол, не желая расставаться с любимой игрой.

Сейчас в него играют более чем в 80 странах, а Международная федерация баскетбола на инвалидных колясках проводит официальные соревнования.

Як у Турцыі ахоўваюць Аляксандру і Канстанціна

Беларускія ўдзельнікі міжнароднага конкурсу "Еўрабачанне-2004" — дуэт "Аляксандра і Канстанцін" — правялі ў Стамбуле (Турцыя) некалькі рэпетыцый. Нагадаем, што паўфінал конкурсу, у якім возьмуць удзел беларусы, адбудзецца 12 мая, а 15 мая пройдзе фінал.

Да беларускай дэлегацыі прыстаўлена ўзмоцненая ахова. Разам з імі пастаянна знаходзяцца дзевяць прадстаўнікоў службы бяспекі Турцыі на чале з камісарам на дзвюх паліцэйскіх машынах. Свабоднае перамяшчэнне членаў дэлегацыі па горадзе забаронена.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

СПОРТ-ЭКСПРЕСС

На теннисном турнире в Риме, призовой фонд которого составляет 2.425.500 долларов, белорусский теннисист Максим Мирный в паре с индийцем Махешем Бухпати выиграл в финале у австралийских спортсменов Уэйна Артурса и По Хэнли в трех сетах — 2:6, 6:3, 6:4.

***

На первом этапе велогонки Джиро Д'Италия белорусский спортсмен Александр Усов занял 10-е место.

***

На этапе Кубка мира по академической гребле в Познани (Польша) белорусская мужская четверка в составе Валерия Родевича, Павла Шурмеля, Андрея Плешкова и Станислава Щербачени заняла второе место. Женская восьмерка — Беларусь-1 заняла третье место. В соревнованиях участвовали четыре команды.

***

На чемпионате Европы по водным видам спорта в дисциплине синхронное плавание белоруска Кристина Маркович в сольном выступлении заняла 11-е место, а в дуэте с Анастасией Власенко у белорусок 8-е место.

Там же в прыжках с 10-метровой вышки белорусский дуэт Александр Варламов/Андрей Мамонтов занял 4-е место.

***

В Чехии завершился чемпионат мира по хоккею с шайбой в элитном дивизионе. Чемпионами стали канадцы, которые в финале выиграли у сборной Швеции — 5:3, а в матче за бронзовые медали сборная США по буллитам выиграла у команды Словакии — 4:2.

11 май

АЎТОРАК
Усх. 5.14 Зах. 21.00
Даўж. дня 5.46
Апошняя квадра ў 14.05

110 гадоў з дня нараджэння С.Г. Булата (1894—1921), беларускага дзяржаўнага і партыйнага дзеяча, журналіста

105 гадоў з дня нараджэння Г.П. Глебава (сапр. Сахонь) (1899—1967), беларускага акцёра, народнага артыста БССР і СССР

75 гадоў з дня нараджэння Д.І. Алейніка, беларускага жывапісца

РЭГІЁН

Як піцерцам аршанскі сыр падарылі

Аказваецца, бясплатны сыр бывае не толькі ў мышалоўцы. Больш за год без грашовых выдаткаў гандлявала прадукцыяй Аршанскага сырзавода санкт-пецярбургская фірма "Амега", якая ў кастрычніку 2002 года атрымала з Оршы высакаякасныя вырабы з адборнага малака на 2 мільёны расійскіх рублёў, але нават ужо сёлета не спяшалася разлічыцца за адгружаны з Віцебшчыны тавар, завінаваціўшы пастаўшчыку каля мільёна расійскіх рублёў без уліку працэнтаў за індэксацыю і штрафу за пратэрміноўку плацяжу.

Паводле заключэння спецыялістаў Віцебскага абласнога Камітэта дзяржкантролю, несанкцыянаванае перавышэнне тэрмінаў правядзення знешнегандлёвых аперацый склала 377 дзён.

Кантралёры таксама выявілі на сырзаводзе парушэнне заканадаўства ў галіне цэнаўтварэння. Пры разліку цэнаў на сыр у ягоны сабекошт уключаліся выдаткі на аплату электраэнергіі па ўдвая завышаных нормах, што прывяло да атрымання каля мільёна рублёў неабгрунтаванай выручкі.

Гэтыя ды іншыя парушэнні законаў абярнуліся для прадпрыемства і шэрагу адказных яго работнікаў адчувальнымі штрафнымі санкцыямі.

Дзеці вучацца ў дарослых... п'янству

Пракуратура Віцебскай вобласці б'е трывогу з прычыны ўсё больш хуткага распаўсюджвання п'янства сярод моладзі, што, у сваю чаргу, з'яўляецца моцным стымулам злачыннасці.

Штогод на Віцебшчыне супрацоўнікі міліцыі затрымліваюць не менш за 5 тысяч непаўналетніх у нецвярозным выглядзе. Кожнае чацвёртае злачынства здзяйсняецца маладымі людзьмі пасля ўжывання імі спіртнога. Самае ж страшнае, што побач з п'янымі дарослымі закон парушаюць нецвярозыя дзеці.

На ўліку ў псіханеўралагічным дыспансеры знаходзяцца 1766 непаўналетніх п'яніц, 18 хранічных алкаголікаў дзіцячага ўзросту, 47 непаўналетніх таксікаманаў і наркаманаў. 30 падлеткаў хварэюць на сіфіліс, больш за 50 — на іншыя венерычныя хваробы. Усе яны да таго ж злоўжываюць алкаголем.

Але гэтая статыстыка — толькі верхняя, афіцыйная частка небяспечнага "айсберга", які рушыць таранам на цвярозае і законапаслухмянае грамадства. На справе кожную са згаданых лічбаў трэба памножыць як мінімум на тры.

Летась па віне п'яных падлеткаў у вобласці адбылося каля 1300 злачынстваў — на 23% больш, чым у папярэднім годзе. Няма ніякіх высноў спадзявацца, што сёлета дынаміка росту не паўторыцца.

Палова ўсіх дзіцячых злачынстваў здзяйсняецца групамі, а лепш бы мовіць — зграямі, дзе лідэрамі нярэдка з'яўляюцца паўналетнія або зусім дарослыя людзі.

Кожнае трэцяе злачынства робіцца тымі, хто нідзе не працуе і не вучыцца. Больш за 10% злачынстваў — крадзяжы прадуктаў харчавання або нечага падобнага — ад бульбы да жывых гусей.

І гэта не дзіўна, бо ў многіх сем'ях дзецям няма чаго есці: бацькі хутчэй аддадуць грошы на гарэлку, чым на хлеб.

Нездарма толькі за адзін мінулы год больш за 600 жыхароў Віцебшчыны пазбаўлены бацькоўскіх правоў, 1149 чалавек прыцягнуты да крымінальнай адказнасці за ўхіленне ад аліментаў, больш за 500 нядбайных бацькоў знаходзяцца ў вышуку.

Яблык ад яблыні недалёка падае. У п'яніц бацькоў растуць дзеці — алкаголікі, заўжды гатовыя на злачынствы дзеля выпіўкі.

Адным з найбольш "алкагенных" рэгёнаў у вобласці з'яўляецца Талачын, дзе міліцыя не ведае, як змагацца з п'янымі хуліганамі і дэбашырамі, бо выцвярэзнік у райцэнтры ліквідавалі з-за стратнасці. Невыпадкова ў раёне 66 чалавек памерлі ад перапою, 22 у нецвярозым стане скончылі жыццём самагубствам, 33 чалавекі былі дастаўлены ў бальніцу з алкагольнымі атручэннямі.

І гэта становішча тыповае для многіх раённых цэнтраў Віцебшчыны.

Замест гаражоў — руіны

Выбухамі, падобнымі на ваенныя, страсянуўся напярэдадні свята Перамогі віцебскі мікрараён вуліцы Воінаў-інтэрнацыяналістаў, што на поўдні горада. Яшчэ страшней стала жыхарам шматпавярховак тады, калі неўзабаве пасля выбухаў неба асвяцілася пажарышчам.

Следства ў сувязі з надзвычайным выпадкам працягваецца, але ўжо вядома, што ў выніку пажару знішчана частка гаражнабудаўнічага кааперытыву № 16.

У адным з боксаў ГБК, размешчаных у двух ярусах, захоўвалася шмат гаручага ў пластыкавым посудзе, пры пераліванні якога, магчыма, утварыўся разрад статычнай электрычнасці, што і выклікала выбух бензіну і моцны пажар.

Знішчана восем асобных гаражоў разам з чатырма аўтамашынамі, яшчэ тры гаражы пашкоджаны.

Пацярпелі і гаспадары гаражоў. Адзін чалавек дадстаўлены ў бальніцу з апёкамі 95-ці працэнтаў цела. А назаўтра пры разборцы руін знойдзены труп уладальніка суседняга гаража.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

НА ЖЫЦЦЁВЫХ СКРЫЖАВАННЯХ

Міхаліна

Медсястра зайшла ў палату і выключыла святло:

— Пара спаць, бабачкі.

— Надта ж яшчэ не хочацца, — прамовіла старая Міхаліна, зручней падмошчваючы пад галаву падушку.

— Гэта табе перад дарогай, галубка, не спіцца. Па сабе ведаю. — Бабка Кружыліна таксама, відаць, не збіралася спаць. Яна села на ложку і наважылася пагаварыць.

— Добрая ў цябе ўнучка, пашукаць такіх. Гэта ж во прыехала з далечыні і з сабой забірае. Цяпер не надта бяруць старых. Ды і прыгожая надзвычай. Як зайшла ў палату першы раз, дык я падумала, што якая генеральша. Разадзета з галавы да ног, а беднасцю нашай не ганьбуе. Багата, відаць, жыве? — спытала з цікавасцю.

— Напэўна, — ціхенька абазвалася Міхаліна.

— Напэўна-на, — перадражніла яе Кружыліна. Не ведаеш, хіба, як твая ўнучка жыве? Казаць не хочаш...

— І не ведаю. Яна ж здалёк прыехала, а я тут...

У суседняй палаце нехта моцна застагнаў, і жанчыны доўга ляжалі ў задуменні. Раптам у цемры пачулася ціхае ўсхліпванне. Плакала старая Міхаліна.

— Ну чаго ж ты? Можа, я пакрыўдзіла сваімі словамі, то даруй.

— Ой, не, мая ж ты пташачка. Я сама сябе пакрыўдзіла. Грэх на мне, бабачкі, вялікі грэх...

Мы ні пра што не распытвалі. А яна, выплакаўшыся, пачала сваю горкую споведзь.

— Наташа ж мне не ўнучка зусім. У майго сына з нявесткай не было дзяцей. То сын не вельмі бедаваў па гэтым, а нявестка проста змарнела ўся. Лячылася яна ў дактароў, да знахароў ездзіла, а карысці ніякай.

Жылі мы тады адной сям'ёй. Стары мой памёр, дык мы ўтраіх засталіся. Добрая была нявестка, не скажу, але любіла, каб па яе было. Аднойчы пасля вячэры яна прыбрала посуд, падсела да стала і кажа:

— Трэба ўзяць з дзіцячага дома дзяўчынку. Будзе нам за дачушку. Сваіх дзяцей, відаць, не прычакаемся.

— Як хочаш, — лагодна адазваўся мой сын.

А я ўскіпела:

— Што гэта значыць, як хочаш? Яна, можа, невядома чаго захоча, а ты ўсё будзеш патураць? Каб ніякага дзіцяці, чуеце? Няма свайго, то і чужога не трэба. Або яно хіліцца да вас будзе. Вядома ж, чужая кроў.

— Вашым розумам жыць не збіраюся, — не засталася ў даўгу нявестка. — Як вырашыла, так і зраблю.

— Рабі! — кажу. — А я хату адпішу на дачку з зяцем. Мая хата, як захачу, так і распараджуся.

— Дык у іх жа ёсць свой дом, — здзівіўся маім словам сын.

— Ёсць і яшчэ адзін будзе. А вы з гэтым сваім дзіцем ідзіце куды хочаце.

З таго вечара паміж мной і імі нібы кошка прабегла: не віталіся, не гаварылі. Я думала, можа, апамятаюцца, не будуць браць таго дзіцяці. Ажно не. Аднойчы вечарам прыехалі яны адкуль і прывезлі з сабой маленькае кволае дзеўчанё. Валасы светленькія, як кудзеля, а сама худзенькая. Толькі вочы вялікія, як сподачкі, з-пад лобіка зыркаюць.

— Дамаглася-такі свайго, — кажу.

Нявестка не адазвалася.

Назаўтра раніцай я пайшла да натарыуса і адпісала хату на дачку з зяцем. Даведаўшыся пра гэта, сын з нявесткай селі ў машыну і паехалі да яе бацькоў параіцца, што рабіць. Малую ў суседзяў пакінулі. Яшчэ Бог стаяў над гэтым дзіцём, бо такое горачка здарылася тады, такое горачка! — Міхаліна зноў усхліпнула. — Ці сын быў надта знерваваны і не ўбачыў таго трактара, што выехаў з бакавой дарогі, ці слізка вельмі было... Словам, на месцы смерць атрымалі. І ён, і яна. Галасіла я, валасы на галаве рвала, а што ўжо зробіш... І засталося тое дзіцянятка, каласок кволенькі, круглай сіратой. Са мной жыла, у школу пачала ўжо хадзіць. Вучылася надта добра. І такая лагодная была, такая душэўная. А разумная якая! Іншы дарослы таго не разумеў, што яна ў свае маленькія гадочкі. Так мы і жылі. Не збіралася я яе нікуды аддаваць, каб не дачка з зяцем. Прыйшлі аднойчы і заявілі:

— Пойдзеш, маці, да нас жыць, бо хату гэту мы будзем прадаваць. Купец знайшоўся, добрыя грошы дае.

— Ці вы не здурнелі? — кажу, а ў самой ногі трасуцца, слабасць нейкая па ўсім целе разлілася, сэрца зараз спыніцца.

— Не здурнелі, — зяць упэўненым крокам хадзіў па пакоі і пад яго грузным целам скрыпела падлога. — Хата ж наша, так што як захочам, так і зробім.

— А з ёй жа што будзе? — кіўнула я на дзяўчынку, што ціхай мышкай затаілася ў куточку.

— А што з ёй? — хмыкнуў зяць. — У дзіцячы дом пойдзе, адкуль і прыйшла. Сама ж казала: чужая кроў. Я сваіх дзяцей не маю, і чужых гадаваць не буду. Не патрэбны яны мне.

Дзяцей у дачкі не было па віне зяця, таму ён ставіўся да гэтага спакойна. А што яшчэ рабіць заставалася?

Неўзабаве малышку афармілі ў дзіцячы дом, мае рэчы перавезлі да дачкі, а ў родную хату засяліліся зусім чужыя людзі. Я па той вуліцы доўгі час хадзіць не магла, думала, сэрца разарвецца ад болю і крыўды. Але потым змірылася.

Міналі гады. Як яшчэ мела сілу, упраўлялася па гаспадарцы, то зяць з дачкой цярпелі мяне ў сваім шыкоўным доме. А як знемагла, то ў бальніцу хуценька сплавілі. А самі і вачэй не пакажуць. Ды навошта мне тая бальніца? Што дома, што ў бальніцы — усё адно. Вось каб, здаецца, у спакоі пажыць, без касых поглядаў, без папрокаў за кавалак хлеба. А так... Хіба гэта жыццё?

— Ага, сагрэшыла ты, Міхаліна, і перад Богам, і перад людзьмі, — абазвалася бабка Кружыліна. — Таму і цярпі ў старасці. Заслужыла, галубка, ой заслужыла!

— Я і сама ведаю, — пакорліва згадзілася Міхаліна. — Але ж праўду кажуць, што Бог не без міласці, а чалавек не без шчасця. Вось ён і прыслаў мне збавенне, анёла ў вобразе Наташы.

— Залатое сэрца ў маладзіцы. Другая і ў той бок не глянула б, не тое, што цябе ў сваю сям'ю браць.

— Што ж тут спрачацца, праўду ты кажаш.

— Паслухай, а як жа яна даведалася пра твой лёс, пра тое, што табе няма месца ў родных дзяцей?

— А яна ўсе гэтыя гады перапісвалася з дачкой былой нашай суседкі. Тая, праўда, старэйшая за Наташу гадоў на дзесяць, але ж вельмі лагодная і добрая жанчына. Яна і ў дзіцячы дом да Наташы некалі ездзіла, і грошы пасылала, калі тая ў інстытут паступіла. А потым на вяселлі была. Яна, відаць, і расказала ўнучцы пра мой гаротны лёс.

— Бо сама вінавата, — усё ніяк не магла супакоіцца бабка Кружыліна. — От жа вырабіла дык вырабіла. У ногі Наташы пакланіся за дабрыню яе, чурбан стары. Каб не яна, да канца веку валяцца б табе на бальнічных ложках, на казённых пасцелях. Ды не плач ужо, што зробіш, — прамовіла лагодна, пачуўшы, што Міхаліна зноў пачала ўсхліпваць.

Больш ніхто не прамовіў ні слова.

А раніцай прыйшла Наташа. Я паступіла ў бальніцу напярэдадні вечарам, і таму бачыла яе ўпершыню. Высокая, зграбная, у шыкоўным норкавым футры яна выглядала сапраўднай прынцэсай — маладой і прыгожай. Погляд вялікіх шэрых вачэй быў ласкавым, як майскія лісточкі.

— Збірайся, бабуля. Да вакзала даедзем на таксі, а там у поезд і заўтра раніцай будзем дома.

Бачачы, што старая Міхаліна заблыталася ў сваім адзенні, яна ўмела і хутка апранула яе, завязала хустку.

— Бывайце, хутчэйшага вам усім выздараўлення, — усміхнулася нам на развітанне і, узяўшы Міхаліну пад руку, паволі пайшла з палаты.

Міхаліна ў дзвярах прыпынілася, павярнулася. Па яе маршчыністым твары цяклі слёзы. Відаць, нешта хацела сказаць, але не знайшла патрэбных слоў і толькі махнула рукой, нібы птушка падбітым крылом.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

Вторник, 11 мая

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30, 19.55 "Деловая жизнь".
Техническая профилактика с 09.05 до 15.00
15.10 "Самые, самые, самые". Сериал.
16.05 "5x5".
17.05 "Энергетическая безопасность". Общественно-политическая программа.
17.30 "Богатые и знаменитые". Сериал.
18.30 "Шпилька".
19.10 "Сага о Форсайтах". Сериал.
20.00 "Семнадцать мгновений весны". Сериал.
21.00 "Панорама".
21.50 "Дорога в никуда". Видеофильм.
22.20 "Беларусь — 12 баллов". Концерт-акция в поддержку белорусских участников конкурса песни "Евровидение-2004".
23.50 "Дорога к Евро-2004". История футбольных чемпионатов. Год 1968-й.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.15 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05 "Нейлон 100%". Комедия.
10.30 "Дисней-клуб".
15.05 "Город женщин". Телешоу.
15.55 "Берег мечты". Сериал.
16.50 "Большая стирка" с Андреем Малаховым".
18.10 "Дом". Реалити-шоу.
19.05 "Клон". Сериал.
20.00 "Время".
21.05 "Другая жизнь". Сериал.
22.10 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
23.30 "Не только о футболе".
23.55 "Фабрика звезд-4".
00.20 Максим Никулин в программе "Форганг".
00.50 "На футболе" с Виктором Гусевым".

РОССИЯ

07.45 "Алхимики". Комедия
09.40 "В Городке".
09.50, 23.15 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
11.50 "Аншлаг".
16.10 "Госпожа Победа". Сериал.
17.05 "Комиссар Рекс. Сериал.
18.00 "Городок". "Бизнес — класс!"
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
19.55 "Демон полдня". Сериал.
21.00 "Против течения". Сериал.
22.00 "Вести +".
22.20 "Мой серебряный шар". Евгений Евстигнеев.
23.30 "Облако-рай". Худ.фильм.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Есть только миг...".
08.35 Футбол. Чемпионат Италии. Дневник тура.
09.40 "Пой, душа!". "Майские напевы".
10.10, 18.20 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.30, 21.15 "Грешная Анхелика". Сериал.
11.15, 13.20 "Обычный необычный день".
11.50 "Наотмашь". Детектив.
13.45 "Три дровосека". Мультфильм.
14.10, 15.20 "Не зевай!".
14.50 "Команда "SOS". Сериал.
15.30 "Бум". Тележурнал для школьников.
16.00 "Ностальжи".
16.30 "Был месяц май". Худ.фильм.
18.40 "Мама Ануш". Комедия.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
22.05 Плавание. Чемпионат Европы. Видеообзор.

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 "Сегодня".
09.25 "Их нравы с Дмитрием Захаровым".
10.20 "Страна советов". Ток-шоу.
14.35 "Принцип домино". Ток-шоу.
16.30 "Дикий мир: борьба за выживание". "Бабуины и человек".
17.35 "Протокол".
18.40 "Зазубренное лезвие". Детектив.
21.00 "Страна и мир".
21.35 "Красная стрела".
21.45 "Детектив Раш". Сериал.

СТВ+RenTV

06.15, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.25, 15.40 "Пауэр Рейнджерс, или Могучие рейнджеры в космосе". Сериал.
06.50 "Самый маленький гном", "Куда идет слоненок". Мультфильмы.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.15, 23.40 "Технология".
08.25 "Столичный футбол".
08.55 "Добро пожаловаться...".
09.10 "Тюряга". Боевик.
10.55 "Черный лев". Док.фильм.
11.30 "Пока горит свеча".
12.00 "Час суда".
13.00 "Дикая планета". "Новые заповедники". Док.фильм.
13.50, 18.30 "Инструктор". Сериал.
14.50 "Мятежный дух". Сериал.
16.00 "Гирлянды из малышей". Мультфильм.
16.10 "Кадровый вопрос".
16.50 "Турпоход".
17.00 "Медики". Сериал.
18.15 "Телеафиша".
20.15 "Тема дня".
20.25 "Добрый вечер, малыш...".
20.40 "Закон и криминал".
20.55 "Беспокойный свидетель". Триллер.
23.05 "Игровой рефлекс".
23.15 "Горячий лед".
23.50 "Секретные материалы". Сериал.
00.35 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 "Воры в законе". Худ.фильм.
19.25 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
19.30 "Вечный зов". Сериал.
20.40 "Телемагазин".
20.45 "Вечарніца".
21.00 "К-видео" — "Топ-8".
21.10 "Быстрый и мертвый". Вестерн.

ТВ ЦЕНТР

05.00, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь". Обзор прессы.
07.45 "Бравые парни". Комедия.
09.20 "Народные средства". Юмористическая программа.
09.40 "Войди в свой дом".
09.45 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.05 "Момент истины".
12.00 "Доходное место".
12.10 "Опасная зона".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.20 "Как добиться успеха".
14.30 "Я — мама".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Формула "Д". Семейная конкурсная программа.
16.00 "Уголовная полиция". Сериал.
17.15 "Очевидное-невероятное".
18.00 "Страсти по Саломее". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
19.00 "Лицом к городу".
20.00 "Приключения Шерлока Холмса". Сериал.
21.40 "Отдел "Х".
22.30 "Времечко".
23.00 "Петровка, 38".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "По закону". Сериал.

EUROSPORT

09.30 Футбол. Поколение чемпионов ЕВРО-2004.
10.00, 12.00, 12.30, 18.30, 20.30 Плавание. Чемпионат Европы в Испании.
13.30 Футбол. Час Лиги чемпионов УЕФА.
14.30 Футбол. Еврòголы.
15.30, 01.15 Футбол. Планета ЕВРО-2004.
16.00 Велогонки. Тур Италии.
21.30, 22.00 Бокс. Международные соревнования.
00.00 Олимпийские игры. "Цель — Афины".
00.30 Мультиспорт. "Всякая всячина".
01.00, 02.15 Новости "Евроспорта".
01.45 Футбол. История чемпионата Европы.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 500 экз. Заказ № 643.